

„A maszkviselés annyira természetes kellene legyen, mint az, hogy fehérnemű nélkül nem megyünk el otthonról”

Egyre növekszik az elvégzett tesztek pozitívítási aránya

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Miközben tavasszal sokan közülünk nem ismertek olyat, aki koronavírussal fertőződött volna meg, most szinte naponta derül ki, akár több ismerősről is, hogy pozitív lett a tesztje, vagy éppen elvesztette egy szerettét a fertőzés következtében. A szomorú igazság az, hogy berobbant a járvány, ezt bizonyítja, hogy egyre növekszik az elvégzett tesztek pozitívítási aránya. Ilyen körülmények között a maszkhasználat manapság annyira normálisnak kellene számítnon, mint az, hogy alsonemű nélkül nem megyünk el otthonról – hívja fel a figyelmet dr. Fejér Szilárd vegyész, kutató, egy Kovászna megyei laboratórium vezetője, aki Cambridge-ben doktorált, és egyik fő kutatási területe a vírusok modellezése. A szakember sze-

rint minél nagyobb arányban használ mindenki akár gyengében szűrő maszkokat is, annál hatékonyabban lehet lassítani a járvány terjedését, hiszen amíg nincs vakcina vagy hatásos gyógymód, négy dologgal tudunk hozzájárulni a járvány elleni küzdelemhez: helyes maszkhasználat, távolságtartás, személyes higiénia és az álhírek távoltartása. A kutatóval többek között a vírustagadók által terjesztett tévhitokről, a maszkviselés szükségességéről, a tesztek hitelességéről, valamint az eset-számok növekedéséről beszélgettünk.

Menyhárt Borbála

(Folytatás az 5. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!

Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!

Telefon:
0742-828-647

A járványok és háborúk áldozataiért imádkozott, és békét sürgetett Ferenc pápa

A járvány kezdete óta most először Ferenc pápa szájmazskot viselve vezette az egyházi szertartást. Bartholomaiosz pátriárka kijelentette: azért imádkoznak, hogy a járványtól és háborúktól sújtott világ békére és reményre találjon a vallások és emberek közötti testvériség jegyében.

3.

Sok hátrányos helyzetű gyerek kimarad az online oktatásból

A „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet által ebben a hónapban készített felmérés szerint a koronavírus-járvány miatt egyre több településen elrendelt online oktatás nagyon sok hátrányos helyzetű gyermek számára nem hozzáférhető, emiatt féltő, hogy tovább nő majd az iskolaelhagyás aránya Romániában.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Vakcinára várva

Mózes Edith

Olvasom, hogy az amerikai Penn State Orvostudományi Főiskola kutatása szerint egyes szájon át szedhető antiszeptikumok és szájjvízek képesek lehetnek hatástalanítani az új koronavírust. A Craig Meyers mikrobiológus, immunológus és szülész-nőgyógyász professzor vezette kutatócsoport számos száj- és orr-garat öblítőt tesztelt laboratóriumában, hogy kiderítse, képesek-e hatástalanítani az új koronavírust. A tesztek között voltak babasamponok egyszázalékos oldatai, egy orröblítő, peroxid alapú torokfájás elleni öblítő és szájjvízek. A kutatók azt találták, hogy több ilyen orr- és szájjöblítő képes az emberi koronavírus semlegesítésére, ami azt feltételezi, hogy ezen termékek képesek lehetnek csökkenteni a Covid-19-betegek által átadható vírusszámot. A Journal of Medical Virology című folyóiratban bemutatott kutatási eredményekből kiderült, hogy az egyszázalékos babasamponoldatok, amelyeket az orvosok gyakran használnak az üregek öblítésére, 99,9 százaléknál nagyobb arányban hatástalanították a koronavírust két perccel azután, hogy azzal érintkeztek.

Jó tudni, hogy miközben a világ egy valóban hatásos vakcina kifejlesztésében reménykedik, vannak más módszerek is a fertőzésveszély csökkentésére. Am addig is a maszkviselést és a sűrű kézmosást ajánlják az embereknek.

Nem tudjuk, milyen gyakran mosnak kezet a britek – ott is nagyon megugrott a fertőzöttek száma –, de egy felmérés szerint

(Folytatás a 3. oldalon)

OKTÓBER

22., csütörtök

A Nap kel
7 óra 50 perckor,
lenyugszik
18 óra 23 perckor.
Az év 296. napja,
hátravan 70 nap.

IDŐJÁRÁS

Változó idő

Hőmérséklet:
max. 14 °C
min. 0 °C

Isten éltesse!

Ma ELŐD,
holnap GYÖNGYI napja.

GYÖNGYI: a magyar eredetű Gyöngy női név -i képzős alakja, egyben a Gyöngyvér becézett alakja.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2020. október 21.

1 EUR	4,8737
1 USD	4,1135
100 HUF	1,3388
1 g ARANY	253,6485

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Elmaradnak az októberi színházi előadások

Tekintettel arra, hogy Marosvásárhelyen az ezer főre eső koronavírusos fertőzések száma meghaladta a 3-as hárt, a vörös forgatókönyv lépett életbe. Az ennek következtében hatályba lépő intézkedések betartása érdekében, valamint a színház további aktivitásának biztonságáért a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatának október 14–31-re meghirdetett előadásai elmaradnak.

Szabó Róbert Csaba folytatja a találkozók sorozatát

A Pódium Egyesület Írók az iskolában című, két éve indított projektje idén ősszel a virtuális térben folytatódik. A soron következő meghívott Szabó Róbert Csaba, aki október 23-án a Gheorghe Sincai középiskola diákjainak tart kortárs irodalomórát Simon Erika tanárnő közreműködésével. A szeptembertől novemberig zajló rendhagyó irodalomórát további íróvendégei: Dragomán György, Szabó T. Anna, Hristina Doroftei, Radu Tuculescu, Márton Evelin, Ioana Nicolaie és Radu Vancu. Az elmúlt két évben a marosvásárhelyi diákok 15 alkotóval találkoztak és beszélgettek: Székely Csaba, Alina Nelega, Medeea Iancu, Bartis Attila, Crista Bilciu, Demény Péter, Gabriela Feceoru, Elise Wilk, Vida Gábor, Kali Ágnes, Tudor Ganea, Alex Văsieș, Láng Orsolya, Marin Mălaicu-Hondrari és László Noémi is a meghívottak között voltak. A projektben eddig mintegy ezer diák, 24 tanár és hét líceum vett részt. A programot anyagilag a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal támogatja, ugyanakkor a Maros Megyei Tanfelügyelőség intézményi támogatásában is részesül.

Házkutatás adócsalás ügyében

A Maros Megyei Rendőr-felügyelőség gazdasági bűncselekményeket vizsgáló ügyosztálya a Maros Megyei Törvényszéki Ügyészség irányításával tegnap hét házkutatást végzett a megyében adócsalással gyanúsított cégeknél és az érintett személyek lakásában. A nyomozás során kiderült, hogy 2014-ben egyes Maros megyei cégek illetékesei fiktív kereskedelmi kapcsolatot hoztak létre egy „fantomcéggel”, és valós gazdasági tartalom nélküli ügyletekre kibocsátott számlákat vezettek be a könyvelésbe, illegális módon részesülve így az adókedvezményből. Az érintett cégek egyebek mellett autókalkatrések, illetve bányá- és építőipari gépek forgalmazása, erdőkitermelés, teherszállítás, valamint a köztisztaság terén folytatnak tevékenységet. Az eddigi becslések alapján az államkasszának okozott kár meghaladja a 100.000 lejt.

Eltűnt egy székelykövesdi lány

Két napja nyomtalanul eltűnt egy 22 éves székelykövesdi lány, Nyilas Réka Delénke. Családjá hétfő reggel óta semmit sem tud róla. A rendőrség felvette az eltűnt személyek listájára a fiatal lányt, közleményük szerint utoljára Mezőpaniton látták. Eltűnésekor pulóvert és lila kabátot viselt, valamint egy zöld táskát volt nála. A lány súlyos betegséggel küzd. A Nyilas család azzal a kéréssel fordul a lakosokhoz, hogy aki látta Rékát, jelezze a 112-es segélyhívó számon.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Éjszakai megvilágítással is ellátták Játszótér és szabadidőpark Gerendkeresztúron

A kivilágított szabadidőpark

A maroskecei önkormányzat is jól gazdálkodik az európai uniós alapokból származó támogatásokkal. A közszolgáltatási és a hadrévi játszóterek után nemrég átadták a gerendkeresztúri játszótér és szabadidőparkot. A helyiek által Fenyvesként ismert területre európai uniós alapokból 50.000 eurót költöttek a játszótér kialakítására.

Szer Pálosy Piroška

A GAL-program keretében megvalósuló beruházás a gerendkeresztúri játszótér és szabadidőpark megvalósítását célozta, a vissza nem térítendő finanszírozási szerződést márciusban írták alá. 42 ár területet nyilvánítottak közterületté annak érdekében, hogy ezt a tervet megvalósíthassák. Maroskece község polgármestere, *Emil Florin Mocan*

RENDEZVÉNY

56 szó – Emlékslam

A Slam Poetry Marosvásárhely, a Közeg közösségi szolgálat és a MIET – Maros megyei Ifjúsági Egyeztető Tanács október 23-án, pénteken 21 órától az 56 szó – Emlékslam című online rendezvényt tiszteleg az 1956-os októberi forradalom és szabadságharc emléke előtt. A műsor rendezője Erőss László, zongorán kísér Cári Tibor, csellón közreműködik Szabó J. Attila. Műsorvezető Gál Orsolya, szöveget mond: Agyagási Panni, Balázs Levente, Farczádi Róbert, Forró-Bathó Eszter-Anna, Hajdu Anna Blanka, Kertvélesy András, Labancz Dávid, Vass Márton. Fő támogatók: Maros megyei RMDSZ, MIET.

Bábszínházi előadások online

A marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház társulata a járványügyi helyzet alakulása miatt szünetelteti a közönség előtt zajló tevékenységét, de mindent megtesz annak érdekében, hogy a gyermekek ne maradjanak bábszínházi élmények nélkül. Az elkövetkezőekben a közönséget a virtuális térben követhető mesejátékokkal várják. Az előadásokra az Ariel Színház jegypénztáránál (Nyomda/Poligrafiei utca 4. szám) lehet jegyet váltani min-

szintre bebizonyították, hogy kellő akarattal, hozzáértéssel és sok munkával bármit meg lehet valósítani. Az apróságok mellett a fiatalok és idősök számára is kikapcsolódási lehetőséget nyújt az új létesítmény.

„Egy újabb megvalósításnak örülhetünk Gerendkeresztúron. A célunk, hogy jobb minőségű, valójában normális életkörülményeket biztosítsunk a helyi lakosoknak. Az én örömöm az ő örömük is. A szépen kialakított játszótér és szabadidőparkot éjszakai kivilágítással is elláttuk. Olyan meleg fénnel, akárcsak az egyre szebb faluban élő emberek lelke. Reménykedünk, hogy a járvány elvonulásával jobb időket is élhetünk, de sok minden tőlünk függ. Legyünk elővigyázatosak és felelősségteljesek önmagunkkal és a környezetünkben élőkkel egyaránt” – hangsúlyozta a polgármester, aki második mandátumát kezdhette Maroskece községben.

den csütörtökön és pénteken 10–13, illetve 17–19 óra között. Október 25-én, vasárnap 10–20 óra között a Fogadó a kíváncsi hörcsöghöz, egy hét múlva, november elsején szintén 10 és 20 óra között Az égig érő paszuly című mesejátékokat lehet megtekinteni. Az előadások linkjét a néző által megadott e-mail-címre küldi el a színház a jegyvásárlást követően. Bővebb tájékoztatás a 0740-566-454-es telefonszámon kérhető naponta 9-13 óra között.

Online dicsőítő koncert

Az udvarfalvi Reménység zenekar november 28-án, szombaton 21 órától Nincs más név címmel online dicsőítő koncertet tart. A számos új, időszerű dalt megszóllaltató élő közvetítés a 2004-ben alakult együttes Facebook-oldalán és YouTube-csatoráján lesz követhető.

Kiállítás a kommunizmusról és a rendszerváltásról

Október 25-ig tekinthető meg a Kultúrpalota előcsarnokában a kommunizmus és a rendszerváltás emlékeit megjelenítő vándorkiállítás. Az Elmúlt jelen című tárlat fotókkal, képzőművészeti alkotásokkal, installációkkal (bőség asztala), videóalkotásokkal, képi kollázsokkal, dokumentumokkal, történések magyarázatával, interjúrészletekkel és tárgyakkal idézi fel a kort.

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálosy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasag.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasag.ro **E-mail:** nepujasag@e-nepujasag.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Marosvásárhelyen járt az egészségügyi miniszter Húsz intenzív terápiás ágygal bővítik a háttérkórházat

Szardán Marosvásárhelyen a koronavírusos betegeket ellátó kórházakat tekintette meg Nelu Tătaru egészségügyi miniszter. Látogatásának célja az volt, hogy az orvosi, gyógyszerészeti, tudomány- és technológiai egyetem sportcsarnokában berendezett háttérkórház húsz intenzív terápiás ágyát negyvenre növeljék – nyilatkozta érdeklődésünkre dr. Claudiu Puiaic, a Marosvásárhelyi Megyei Sürgősségi Klinikai Kórház menedzsere.

Bodolai Gyöngyi

A látogatás alkalmával tett nyilatkozatában az egészségügyi miniszter kijelentette, hogy ezen a héten tíz, a következő újabb tíz ágygal kell növelni az intenzív terápiás ágyak számát, egészen addig, amíg a megyében elérik a hatvanegy ágyat a segesvári kórházban levő helyekkel együtt. Majd hozzátette, hogy a csütörtöki kormányülésen elfogadják azt a sürgősségi rendeletet, amely szerint a tünetmentes és csak néhány tünetet mutató pozitív eseteket a betegek otthonában a családorvosok fogják ellátni a szakorvosok támogatásával.

Véleménye szerint a járvány előrehaladásától függetlenül az egészségügyi rendszernek alkalmazkodnia kell azon esetek számához, amelyek orvosi ellátást igényelnek, ezért növelni kell a tesztelesek, valamint a kórházi és az intenzív terápiás helyek számát.

Kérdésre válaszolva elmondta, hogy az egészségügyi minisztérium szakbizottságában új terápiás eljárás kidolgozása van folyamatban, valamint hogy a Covid-19-betegség kezeléséhez szükséges gyógyszerek beszerzésére megkötötték a szerződést a gyártókkal novemberre is. A közegészségügyi igazgatóságokkal közösen pedig követni fogják a nozokomiális, azaz a kórházi ellátás miatt kialakuló fertőzéseket.

A látogatásról dr. Claudiu Puiaic, a megyei sürgősségi klinikai kórház menedzsere nyilatkozott lapunknak. Nyilatkozatában elhangzott egy összefoglaló az ideiglenesen berendezett intenzív terápiás háttérkórház tevékenységéről augusztustól

napjainkig, továbbá, hogy a járványügyi helyzet alakulását figyelembe véve arra a következtetésre jutottak, hogy a kritikus állapotban levő súlyos betegek számára megduplázzák az intenzív terápiás ágyak számát.

A személyzet biztosítását két forrásból fogják megoldani, elsősorban megyénk és a szomszédos megyék kórházaiból ideiglenesen áthelyezett orvosokkal, asszisztensekkel, másodsorban a veszélyhelyzet lehetséges eljárásrendje alapján új alkalmazások révén.

– *Hány személyre van szükségük?*

– Ahhoz, hogy megduplázzuk a személyzet számát, két fertőző betegségre szakosodott orvosra és rezidens orvosra, két tüdőgyógyász, két belgyógyász rezidens orvosra, ötven egészségügyi asszisztensre, harminc ápolónőre és tíz takarítónőre van szükség.

– *Nagyon nagy számok, úgy gondolja, hogy a jelenlegi körülmények között sikerülni fog?*

– Kötelező módon kell hogy sikerüljön.

– *Mennyi idejük van rá?*

– A lehető leghamarabb, hiszen jelenleg is 21 beteget kellett fogadnunk.

– *Hány beteget kezeltek, és milyen eredménnyel?*

– 75 beteget utaltak át hozzánk Bukarestből és az ország különböző területeiről: Brassó, Prahova, Giurgiu, Gorj, Hunyad és más megyékből, és a páciensek 65 százaléka távozott gyógyultan – mondta a menedzser. Mindezt azzal egészíthetjük ki, hogy jobbra nagyon súlyos állapotban levő betegeket kellett ellátni Marosvásárhelyen. A háttérkórházban fekvő betegek közül jelenleg 15 szorult mesterséges lélegeztetésre.

A szakorvosokkal való ellátás kapcsán megkérdeztük dr. Szederjesi János egyetemi docent, a kórház orvosigazgatóját, aki a látogatás alatt a Marosvásárhelyen aneszteziológiára és intenzív terápiára szakosodott rezidens orvosokat vizsgáltatta, szám szerint 16-ot, akiknek december 31-én ér véget a szakosodási időszak, és az új évtől alkalmazhatják őket szakorvosokként. Országos szinten 153 intenzív terápiára szakosodott orvos végez 2020-ban.

A járványok és háborúk áldozataiért imádkozott, és békét sürgetett Ferenc pápa

A járványok és háborúk áldozataiért imádkozva sürgetett összefogást és békét a világban Ferenc pápa a nagy vallások képviselőivel a római Capitolium-dombon kedd délután kezdődött találkozón.

A Ferenc pápa által meghirdetett nemzetközi vallási találkozó a Senki sem üdvözül egyedül – béke és testvériség címet kapta. Az esemény kezdetén a vallási vezetők külön imádkoztak. Ferenc pápa a Capitolium-dombon található Ara Coeli templomban Bartholomaiosz ökümenikus pátriárkával, valamint Heinrich Bedford-Strohm bajor evangélikus tartományi püspökkel. A járvány kezdete óta most először Ferenc pápa szájmaszkot viselve vezette az egyházi szertartást. Bartholomaiosz pátriárka kijelentette: azért imádkoznak, hogy a járványtól és háborúktól sújtott világ békére és reményre találjon a vallások és emberek közötti testvériség jegyében.

„A pandémia nem csak testben, lélekben is beteggő teszi az egymástól még inkább eltávolodó embereket. A gyógyulás útját a testvériség képviseli, és ebben az egyházak mutathatnak utat” – jelentette ki Heinrich Bedford-Strohm. Az evangélikus püspök feltette a kérdést, mit tenne a mai emberiség, ha Krisztus várna segítségre a görög szigetek menekülttáboraiiban.

Ferenc pápa hangoztatta, a személyes, társadalmi, nemzetközi, környezetvédelmi problémáknak ugyanaz a forrása, vagyis, hogy az emberek, a nemzetek csak saját magukra gondolnak, kizárólag egyéni érdekeiket tartják szem előtt, a többi nem számít. „Nagyon emberi ösztön, de nem a helyes út” – mondta a katolikus egyházfő. Kijelentette, a keresztre feszített Krisztus sokak számára „selejt”, mivel az „én kultuszát” dicsejtő emberek csodavető, hatalmat és erőt mutató látványos beavatkozásra vágyanak. A másik iránti közöny nem ad üdvözlést, senki nem mentheti meg magát egyedül – mondta a pápa.

A keresztény vallási vezetők békéért imádkoztak Afganisztánban, az erószak végét sürgették Közép-Amerikában, a feszültség befejezését és a párbeszédet Fehéroroszországban, megbékélést Burundiban, a terrorizmus és a keresztények üldözése leállítását Burkina Fasóban, béketárgyalásokért imádkoztak Kolumbiában, békéért a Kongói Demokratikus Köztársaságban, a feszültség befejezéséért a koreai félszigeten, békéért Irakban, India és Pakisztán között a feszültség oldásáért. Stabilitást és békés együttélést kértek Libanonban, Líbiában, Maliban, Mexikóban a drogkereskedelem teremtette erószak leállítását, békét Észak-Mozambikban, Nigériában, a Közép-afrikai Köztársaságban, Szomáliában, Dél-Szudánban, Szíriában, valamint a kaukázusi konfliktus befejezését. Békéért és megbékélésért imádkoztak Ukrajnában, Venezuelában, Jemenben és a Szentföldön. Imát mondtak a Közel-Keleten és a világ más részén elrabolt személyekért. A kormányzókat a párbeszéd és a béke útjának követésére kérték, a járvány betegeiért és a szegényekért imádkoztak. Az ima végén megszólaltak Róma templomjainak harangjai.

Ezt követően a világvallások képviselői a Capitolium terén, Marcus Aurelius lovas szobránál találkoznak egymással: többek között jelen van Haim Korsia francia főrabbi, Mohamed Abdel Szalam, az Egyesült Arab Emírségekben működő al-Azhar szunnita központban létrehozott vallásközi intézmény titkára, valamint Shoten Minegishi, a japán soto zen buddhizmus és Karmaljit Singh Dillon, az indiai szikh vallási közösség vezetője. Beszédekhez Ursula von der Leyen, az Európai Bizottság elnöke videóüzenettel csatlakozik. (MTI)

Ország – világ

Újabb szomorú rekord

A legutóbbi tájékoztatás óta 4848 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában 37.025 teszt eredményének feldolgozás nyomán – közölte szardán a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). Az utóbbi 24 órában Bukarestben (650), valamint Kolozs (343), Maros (234) és Iași (231) megyében igazolták a legtöbb új megfertőződést. Az elmúlt két héten jegyzett ezer lakosra vetített esetek összesített száma tekintetében Fehér megye megelőzte Bukarestet. Fehér megyében 3,26, a fővárosban 3,25 a ráta. Az új megbetegedések összesített száma meghaladja a 2-es küszöbértéket Maros megyében is (2,15).

Napi kapacitás:

35 ezer koronavírusteszt

A romániai tesztléközpontoknak napi 35 ezer koronavírusteszt feldolgozására van kapacitásuk jelenleg – közölte az egészségügyi minisztérium. A szaktárca közleményében rámutat, felkérte az ország 143 tesztléközpontját, hogy „aktualizálják tesztelési kapacitásukat”, az eljárás folyamatban van. (Agerpres)

Jogerősen felmentették Csíkszereda polgármesterét és alpolgármesterét

A Marosvásárhelyi Táblabíróság szardán jogerősen felmentette a korrupcióellenes ügyészség (DNA) vádjai alól Ráduly Róbert Kálmánt, Csíkszereda polgármesterét és Szőke Domokost, Csíkszereda alpolgármesterét. A táblabíróság megalapozatlannak tartotta és elutasította a DNA fellebbezését a hasonló elsőfokú ítélet ellen. Ráduly Róbertet 2015. júniusban a DNA háromrendbeli hivatali visszaéléssel és összeférhetlenséggel, Szőke Domokost pedig négyrendbeli hivatali visszaéléssel és okirathamisításra való felbujtással vádolta meg.

Vádat emelt a DNA

Radu Mazăre ellen

Hivatali visszaélés miatt vádat emelt a korrupcióellenes ügyészség (DNA) Konstanca volt polgármestere, Radu Mazăre, illetve Decebal Făgădău volt alpolgármestere ellen. A DNA közleménye értelmében ugyanabban az ügyben bíróság elé állítják a konstancai önkormányzat több más alkalmazottját, továbbá egy építész és egy magáncég igazgatóját, szintén hivatali visszaélés, hivatali visszaélésben való bűnrészesség és közhatalnok által elkövetett közokirat-hamisítás miatt. Az ügyészek egy mamaiai luxusingatlan illegálisan kibocsátott építési engedélye miatt indítottak eljárást a konstancai önkormányzat hat köztisztviselője ellen. (Agerpres)

Újabb iszlamista szervezetet oszlattak fel

Újabb iszlamista szervezet felszámolását jelentette be kedden a francia államfő. Emmanuel Macron közölte, hogy szerdai ülésén a kormány határoz a palesztinbarát Cheikh Yassine közösség feloszlásáról, mert az iszlamista csoport „közvetlenül érintett” Samuel Paty meggyilkolásában. A történelemtanárt azért gyilkolta meg és fejezte le október 16-án egy csecsen iszlamista Párizs közepén, mert a szólásszabadságról tartott óráján Mohamed-karikatúrákat mutatott a diákoknak. Az apa a lánya elmondása alapján állított dolgokat a tanárról. Utóbb kiderült, hogy a lány, aki nem volt jelen a szólásszabadságról tartott tanórán, válótársakat állított az apjának Samuel Patyról, aki pedig a videófelvétel miatt rágalmozásért feljelentést tett a rendőrségen. Támadója négy nappal később, múlt pénteken végzett vele a nyílt utcán a középiskola közelében. (MTI)

Vakcinára várva

(Folytatás az 1. oldalról)

a megkérdezettek 30%-a csak évente egyszer mossa ki az ágyneműjét, írta a Daily Mail. A megkérdezettek 38%-a a kabátját is ugyanilyen ritkán mossa ki; 18%-uk pedig azt nyilatkozta, hogy a farmernadrágját is csak évente mossa. A legpiszkosabbak a belfastiak a felmérés alapján: egyötödük még a zokniját is csak tiszteri használat után mossa ki.

Itthon pedig mindenki tudja, hogy a romániaiak többet költenek parfümre, mint szappanra. Emellett az sem titok, hogy Románia lakosainak egyharmada nem rendelkezik vezetékessel vízzel, így aztán a koronavírus-járvány megelőzése céljából ajánlott gyakori kézmosást csak akkor tudnák elvégezni, ha előzőleg vedrellel vinnének be vizet a házba a falu közútjából, jobb esetben az udvarról. Ha távolról kell pipelni a vizet, nehezebb beosztani kézmosásra, főzésre, mosásra, többször kell fordulni utána, és jobban ki vannak téve a fertőzés veszélyének.

És akkor honnan lenne szájvizük? Vagy akinek szerencséje van, kivárja a vakcinát?

Nem tudja a jobb kéz, mit akar a bal

Egyre többen kényszerülnek vegyes oktatásra

Hirtelen gyarapodó fertőzés-számok, elégtelen számú oktatási eszköz, egymásnak ellentmondó hatósági adatok, oktatási beruházások és óvintézkedések – ezekkel jellemezhető a mostani állapot, miután vasárnap este a megyei tanfelügyelőség bejelentette, hogy újabb iskolák térnek át a vörös, illetve sárga forgatókönyv szerinti oktatásra.

Gligor Róbert László

A megyei katasztrófavédelmi bizottság hétfői 29. számú határozata mellékletében Mezőpanit azon községek között szerepel, ahol az utóbbi két héten jegyzett koronavírus-fertőzöttek száma nem haladja meg az 1,5 ezreléket, ám ugyanezen bizottság ugyanaznap 30. számú határozata mellékletében már úgy szerepel a község, mint ahol sárga forgatókönyv szerint zajlik az oktatás a hét folyamán. Hétfőn a Kádár Márton Általános Iskola igazgatója, Ráduly Csongor Attila értesítette az érdekelteket, hogy keddtől ennek megfelelően az óvodások, elemisek és a 8. osztályok továbbra is tanórákra járnak, az 5., 6. és 7. osztályok heti cserével tanulnak az iskolában vagy otthon, online.

Hétfőn a község vezetői hat igazolt fertőzött személyről tudtak, 29-en pedig otthoni elkülönítésben voltak. *Bodó Előd Barna* polgármester közösségi oldalán a napokban jelentette be, hogy a helyi tanács rábólintásával idén is folytatják a községi oktatásfejlesztési programot: az esetleges teljes online oktatás bevezetésére készülve 29 laptopot vásárol az önkormányzat a pedagógusok számára. Segíteni szeretnének a családokon, diákokon is, ezért egy pályázatban vesznek részt, az onnan kapott összegből minden felső tagozatos diáknak táblagépet szeretnének vásárolni. Eddig az iskola a tanfelügyelőségtől 60 táblagépet kapott,

A hirtelen megugrott esetszám miatt a remetei iskolák akár be is zárhatnak

Fotó: Gligor Róbert László/archív

ezt is szétosztják a diákok között. A lakosság védelme érdekében a központi orvosi rendelő (ahol egyébként három családorvos, fogorvos, és gyógyszerár is működik) várótermébe egy UV levegőtisztító- és sterilizálóberendezést vásárol az önkormányzat.

Nyárádszeredában is megdöbbenéssel vették tudomásul hétfőn az egymásnak ellentmondó számokat. „Bírálnom kell a rendszert” – fogalmazott érdeklődésünkre *Tóth Sándor* polgármester, aki szerint a tanfelügyelőség vasárnap 20 órakor küldött értesítést az iskoláknak, hogy ezen a héten az oktatás sárga forgatókönyv szerint zajlik, miközben hétfőn reggel 9 órakor a megyei prefektusi hivatal azt közölte, hogy a közigazgatási egység a „zöld” csoportba tartozik. A városvezetésnek hat igazolt fertőzött személyről van tudomása, így az 1 ezreléket sem érik el, miközben a közegészségügyi hatóság kilenc személyről beszél. Az iskolák oktatási szempontból a megyei tanfelügyelőségnek vannak alárendelve, és az is-

kolai vezetőtanács döntése nem tudja felülmúlni a tanfelügyelőség vezetőtanácsa által hozott döntést, így az oktatás vegyes forgatókönyv szerint zajlik a napokban a kisvárosban. Az előjáró továbbra is a hivatalosan közölt prefektusi adatok szerint jár el, de a vidéken mindenhol tapasztalható fertőzésszám-növekedést figyelembe véve szerdától meghatározatlan időre felfüggesztette a helyi hetipiac működését.

– Ez egy megelőző intézkedés annak érdekében, hogy Nyárádszeredában továbbra is megfékezzük a koronavírus-járvány terjedését – magyarázta a polgármester.

A tanfelügyelőség hétfői közlése szerint ezen a héten Maros megyében 290 iskolai egységben zöld, 198 tanintézményben sárga, míg 101 esetben vörös forgatókönyv szerint tanítanak.

Hirtelen megugrott az esetszám

Míg múlt héten Nyárádremete még azon húsz község között szerepelt, ahol egyetlen fertőzést sem jegyeztek, a mutató hirtelen megug-

rott a hét végére, amikor kiderült, hogy a mikházi ideggyógyászati intézet hat alkalmazottja koronavírus-sal fertőzött. A személyzetet ezen a héten ismét tesztelik, de a vármezői idősotthon alkalmazottai is sorra kerülnek. Ha még négy lakosnak pozitív lesz a tesztje, a község meghaladja a 3 ezrelékes mutatót, így az oktatás vörös forgatókönyvre vált át – változta a helyzetet a községi Dr. Nyulas Ferenc Általános Iskola igazgatója, *Kacsó Zsuzsanna Tünde*. Az intézményvezető hétfőn értesült a megyei tanfelügyelőség vasárnapi döntéséről, miszerint a községben vegyes oktatásra kell áttérniük erre a hétre az 1,5 ezrelékes fertőzési mutató meghaladása miatt, így keddtől a remetei és köszvényesi iskolák 5., 6. és 7. osztályos diákjai névsor szerinti és osztályfőnöki elosztás nyomán felváltva járnak iskolába, illetve vesznek részt online oktatásban. Ez hét osztály mintegy 170 tanulóját jelenti, a község többi, mintegy 410 diákja jelenleg is a tanintézményekben van.

A község a megyei tanfelügyelőségtől 80 táblagépet kapott, ezeket szétosztják, így minden osztályba három, a felső tagozaton négy eszköz juthat. Ezért bizonyos kritériumokat is figyelembe vettek: ha az illető diáknak otthon nincs laptopja, táblagépe, hátrányos helyzetű, nincsenek hiányzásai ebben a tanévben, illetve jó magaviseletű – ez utóbbi garancia lehet arra, hogy tanév végén megfelelő állapotban kapja vissza az iskola a kiosztott gépeket a diákoktól. Ezenkívül az önkormányzaton keresztül az iskola további oktatási eszközökre pályázik, a diákok táblagépeket, a pedagógusok laptopokat kapnának. Kídolgoztak már egy online felületet, amelyre elsőként a felső tagozatosokat kapcsolták rá, egy részük már online órán is részt vehetett, mások leckevezetéseket és otthoni feladatokat kaptak – tájékoztott kedden az igazgató.

Nem kerül a disznók elé

Arra is rákérdeztünk, mi történik az iskolát ezen a héten nem látogató diákok tízóraival. Mind Nyárádszeredában, mind Nyárádremetén a tízóraik beszerzését az önkormányzat irányítja. *Tóth Sándor* polgármestertől megtudtuk: a szerei iskolavezetés hetente szokta közölni a szükségletet a cégeknek, és az új helyzetet figyelembe véve a várható csökkentett diáklétszámnak megfelelően rendeltek tejet, kiflit és gyümölcsöt a hétre, így az étel nem kerül a disznók elé, sem a kukákba – magyarázta a városvezető.

Nyárádremetén mindig visszszámolják a hiányzókat, ennyivel kevesebb adagot szoktak a következő hétre rendelni, és így történik ez most is, hiszen nincs értelme olyan adagokat rendelni, amelyeket az otthon tartózkodó diákoknak amúgy sem tudnak kiosztani – mondta el az iskolaigazgató. Elégedetlenségét is kifejezte, amiért nincs semmiféle útmutató, hogy ilyen esetekben miként járjanak el. Ezért kénytelenek találgatni a következő heti gyereklétszámot, pedig egy héten nem feltétlenül annyi hiányzó lesz, mint amennyi az azelőtti héten volt.

Konstruktív utópia

Gyakran az utópiák vitték előbbre a világot. Nem légből kapott állítás, számos nagy felfedezés, találmány az utópiákból született, vált valóra. Utópisták nélkül talán nincs is nyugati értelemben vett civilizáció. Hasznosságáról gyakran az utópista már nem győződhetett meg, jóval élte után vált valóra; nem láthatta, miként vált elképesztő, szokatlannak, hihetetlennek tűnt képzelgése a tudomány és technika eszközeivel valósággá.

Egykor utópia volt a nyugdíj, ma már mindenkinek van, aki valamikor dolgozott. Ha kicsi is, de van. Egykor utópiának tűnt, hogy mindenki tanulhat, ma már alig van ember, aki nem tanult valamit (a saját kárán is). Persze rengeteg az iskola- vagy főiskola-elhagyó, de hát ez együtt jár a dologgal. Van, akit kirúgnak, van, aki feladja, van, aki eladja, van, aki eltékozolja.

Rendszere, oktatási struktúrája, a tudáshoz és tanításhoz való társadalmi, politikai viszony határozza meg. Van, aki szabadjára engedi a tanszabadságot, van, aki keretek közé szorítja vagy kiszorítja.

Itt van például a CEU esete. Elköltözött Bécsbe, mely egykor a Habsburg Birodalom = a népek börtöne szimbóluma volt, minden elnyomás végső forrása. Ma Bécs a népek öröme: örömmel küldik Ausztriába gyermekeiket, tanulni a volt császárvárosba közép-

európai vagy egyenesen európai szellemet, szellemiséget, tudományt, újítást, modern világlátást. Így változnak az idők. A CEU element, és utóbb az európai igazságszolgáltatási fórum, egy illetékes törvényszék kimondta: hiba volt. Holott Budapest lehetett volna Közép-Európa tanháza, a történelem során (nem Soros ám) egymásnak uszított népek és népecskék integrátora, nagyszerű találkozóhelye, közmulatsági táncparkettje. Sajna, már csak bottal üthető ez a lehetőség. Elment a bécsi gyors.

Most meg itt van Szín- és Filmművészeti Egyetem (SZFE) példája. A diákok és tanárok sokasága már több mint 50 napja áll ki valamiért, amit ők úgy mondanak, hogy egyetemi autonómia. (Emlékezzünk, az autonómia szó és fogalom nagyon rosszul cseng a SZFE-től keletre, úgy háromszáz-hatszáz kilométerrel odébb is.) Diáklázadás van folyamatban magyar módra. Nem Párizs, nem 1968, de mégis valami más. Valami mást akarnak, megőrizve a nemes hagyományt. A kuratórium nem kell. A felülről okrojált nyájasságot, szarkafészekrakást elutasítják. Saját fejük, ízlésük, hitük, akaratuk, tudásuk, sejtésük és utópiájuk szerint akarnak élni, haladni, tanulni.

A kiskirály portások nem adnak kulcsot a termekhez. Az altisztek rémuralma jó. Főtisztiként viselkednek a káplárok. A színművészetből csak a színleléshez konyítanak. Durva erőszak készülődnek?!!

Na és most jön az én kis trillám. Ha a színművészeti egyetem hallgatói és tanárai kiszorolnak, kiszorítatnak, vagy úgy döntenek, hogy kiválnak, otthagyják a Vas utcát és a többi megszentelt helyszínt, akkor az első gondolatuk az új ellenegyetem alapítása lesz. Pedig erre semmi szükség.

Mint a mesében, amikor a három fiú elindul szerencsét próbálni, és a keresztútnál álló öreg tölgy árnyékában elbúcsúznak egymástól, mindenki más irányba indul, de megfogadják, hogy találkoznak egy-két-három, sok év után. Ha az idők jobbnak.

Vagyis ha a hallgatók és tanárok egy része úgy dönt, hogy Kolozsvárra és Marosvásárhelyre jön, itt folytatja szaktanulmányait, itt teljesíti ki művészetmesterségbeli tudományát, kamatoztatja tehetségét. Ugyanis e két városban van magyar nyelvű színházi és filmes oktatás. A bátrabbak akár Bukarestbe is eljutnak, ahol európai hírű és rangú színházi élet és oktatás folyik. Értük – ismerve a román-magyar kultúrviszony szívéllyességét – az itteni Orban-kormány angol nyelvű osztályt létesít a kirajzó SZFE-eknek. Vásár-

helynek és Kolozsvárnak pluszköltségvetést szavaznak meg. Mások Bécsbe mennek, német színészek lesznek, ismét mások Kijevbe távoznak, ahol a kinevezett kuratórium elnöke is valószínűleg tanult.

Szóval volna hely, ahol fészket rakhatnának, pallérozásuk tovább folyhat saját és a befogadó intézetek tanárainak vezetésével.

És lenne nálunk, Erdélyben a következő években a színművészetnek új virágzása, kibontakozása, felfutása, ársíója, vagy inkább Európája. Megnéne a színházba járó kedv, a román színészek is bekapcsolódnának az új szimbiózisba. Nekünk használna, nekünk nagyon sokat jelentene, ha rászánnák magukat a ki- és elvonulásra. Számíthatnak az unió rokonszenv-támogatására.

Nem is lenne példa nélküli. Hiszen 1919–1920-ban kétirányú mozgás tanúi voltunk. Míg sokak repatriáltak, hivatalnokok, főemberek, írók és szerkesztők, földesurak, szolgabírák Magyarországra költöztek, mások, 1918, 1919 szellemi hősei (többnyire baloldaliak – ami nem szégyen) ide menekültek Erdélybe, jelesül leginkább Kolozsvárra. Akkor vált Kolozsvár újra Erdély szellemi fővárosává, pezsgő szellemi központot teremtettek a vidéki arisztokratákból kedvelt városából, miközben folyt az állami előjelű erőteljes város- és országrészjellegnek a megváltoztatása.

Kérdés, mikor találkoznak újra az öreg tölgyfánál a szétszóródott színfiak.

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

Egyre növekszik az elvégzett tesztek pozitívítási aránya

(Folytatás az 1. oldalról)

– Tavasszal viszonylag sikerült kordában tartani a járványt, most viszont berobbant, napok óta négyezer fölött van az újonnan diagnosztizált fertőzöttek száma. Hová vezethető vissza az esetszámok megráadásának az oka?

– Tavasszal korlátozások voltak, a társas érintkezések a minimálisra csökkentek, emiatt nem tudott olyan mértékben terjedni a vírus. Most viszont nagyjából minden visszatért a régi kerékvágásba, legalábbis az emberek szeretnék ezt hinni, ugyanúgy érintkeznek egymással, mint a járvány kitörése előtt, és ennek látjuk most az eredményét. Ez sajnos várható volt. Egy ekkora napi esetszámot, aminek a napokban vagyunk tanúi, még elbír az egészségügyi rendszer, de ha ez a szám megduplázódna, akkor már komoly problémák lennének.

– Van-e köze az esetszámok drasztikus növekedésének ahhoz, hogy szeptemberben megnyitották az iskolákat?

– Az iskolákat mindenképpen meg kellett nyitni, ellenkező esetben a gyerekeket jóval nagyobb veszteség érte volna, mint amekkorára az a rizikó, amivel járt a tanítézetek megnyitása. Ellenben jobban oda kellene figyelni a megelőző intézkedések betartására az iskolákban, konkrétan a pedagógusokra gondolok, akik ugyanúgy érintkeznek egymással, mint járvány előtt. Megyénkben is több pedagógus tesztre lett pozitív, ami miatt iskoláknak kellett áttérni a vörös forgatókönyvre. Sajnos a pedagógusok gyakran, például a tanári szobában, leveszik a maszkot, mielőtt bemennek a következő osztályhoz, amit jelen körülmények között nem kellene megtegyenek.

– A jelenlegi esetszámokat nézve milyen előrejelzések vannak a következő hónapokra?

– Az esetszám egy ideig még nőhet, viszont azt kell tudni, hogy a laboratóriumok tesztkapacitása véges. Magyarországon már azt mondják, hogy azért nem nő számtalán a napi esetszám, mert kiaknálták a laboratóriumok tesztkapacitását. Romániában is el fog jönni ez az idő. Most amit látunk, az az, hogy a húsz-harmincezer tesztből, amit naponta el tudunk végezni, a pozitívítási arány folyamatosan növekedik. Sajnos jelenleg már húsz százalékos körül van az átlag pozitívítási arány. Ezzel az a gond, hogy akkor lehetne a járványt kordában tartani, ha a pozitívítási arányt öt százalék alá lehetne szorítani, ez azonban azt jelenti, hogy körülbelül háromszor ennyit kellene tesztelni ahhoz, hogy ezt egyáltalán megközelítsük. Erre sajnos nincsen lehetőség, gépek lehet, hogy lennének, ellenben a megfelelően képzett szakmai személyzet száma véges. Mi a laborban azt látjuk, hogy egyre többen vannak azok, akiknek tünetei vannak, és emiatt jönnek tesztelni. Ehhez képest például augusztusban sok volt a tünetmentes, akik azért kértek tesztet, mert utazni készültek.

– A tesztek kapcsán számos tévhit kering a közösségi hálón, sokan hangoztatják, hogy bármilyen gyulladás van a szervezetben, a teszt pozitív eredményt hoz, mások

Dr. Fejér Szilárd vegyész

pedig harminc-egyven százalékos hibalehetőséget emlegetnek. Van-e ezeknek bármiféle valóság alapja?

– Nincs, ezek az állítások teljesen hamisak, a teszteknek, azok elvégzési módjának a meg nem értéséből fakadnak, és ezekkel nagyon nehéz felvenni a harcot, hiszen hiába kezdünk egy átlagembernek molekuláris biológiai ismeretekről magyarázni. Ez egy külön tudományterület, és az emberek nem lenne szabad bedőljenek a mondvasinált szakembereknek, akik terjesztik ezeket az álhíreket.

Minden tesztnél lehet hibalehetőség, a mintavételtől a minta feldolgozásáig. A PCR-teszt maga az utolsó lépése ennek a folyamatnak, ez nagyon precíz, közel százszázalékos pontosságú. Ez azt jelenti, hogy ha van a vírus genetikai anyagából a mintában bármilyen kis mennyiségben is, ez a teszt kimutatja. Hogy a vírus genetikai anyaga hogy kerül be a mintába, arra egy lehetőség, hogy benne van a páciensben a mintavételkor, de kontaminálódhat is a minta, ha nem megfelelően történik a mintavétel, például ha ráköhög a következő páciens, vagy ha ollóval elvágják a pálcikát, anélkül hogy előzőleg lefertőtlenítették volna az ollót. Ilyen dolgok megtörténhetnek, de ez is mintegy ezer pozitív mintából esetleg egy esetben fordul elő.

– Több ízben számoltak be arról vérközpontok szakemberei, hogy akadtak személyek, akik átestek a fertőzésen, majd szerettek volna vérplazmát adni, és ezáltal súlyos állapotban lévő pácienseken segíteni, viszont kiderült, hogy nincsenek antitestek. Ez azt jelenti, hogy ezek az emberek bármikor újrafertőződhetnek?

– Ez a jelenség még mindig aktív kutatások tárgya. Nagyon sokan nem fejlesztenek ki megfelelő mennyiségű antitesteket ahhoz, hogy ez a vérplazmaadáshoz elég legyen, és azzal egy életet meg lehessen menteni. Mi azt látjuk, hogy azok, akik enyhe tünetekkel vagy esetleg tünetmentesen estek át a betegségen, néha egyáltalán nem termelnek antitesteket. Akik a fertőzés súlyos formáján estek át, azoknál mindig kimutathatók utólag az antitestek. Viszont ez nem törvényszerű. Ugyanakkor nem csak antitest-immunitás van, azaz nem csak az antitestek azok, amelyek védenek egy esetleges újrafertőződés-

től, hanem az úgynevezett T-sejtes immunválasz, ami valószínűleg elég fontos szerepet játszik ebben a kérdésben. Kevés olyan egyén van egyelőre, akik újrafertőződtek, egyelőre a jövő titka, hogy meddig is tart pontosan ez az immunitás.

– Gyakran hallani, hogy a fertőzött páciens közvetlen családtagjai, akikkel egy háztartásban él, akár egy ágyban alszik vele, nem kapják el a vírust, másrészt meg akad olyan, aki a távolabbi környezetében is sokakat megfertőz. Mi ennek a magyarázata?

– Több lehetséges magyarázat van, a pontos okokat még nem ismerjük. Azt kell tudni, hogy nem mindenki fogékony a fertőzésre, előfordulhat, hogy találkozott régebben egy olyan koronavírusal, amelyik ellen olyan antitesteket fejlesztett ki a szervezete, ami ennél működik. Az is lehet, hogy picit másabbak a sejtjeinek a felszínén lévő receptorok, mint amin a koronavírus be tudna jutni. Az is lehet, hogy a fertőzött páciens valamiért nem szórja magából olyan mértékben a vírust, hogy meg tudjon fertőzni másokat. A másik végtelen ott vannak az úgynevezett szuperfertőzök, aki viszont több tíz, esetenként több száz személyt megfertőzhetnek akár pár nap alatt, amennyiben minden körülmény adott. Ilyen körülmény lehet például a zárt, rosszul szellőző térben sok, egymással érintkező ember maszk nélkül, vagy olyan személy megfertőződése, aki ennek eredményeképpen csak úgy szórja magából a vírust, és foglalkozása miatt rengeteg emberrel kerül rövid időn belül kapcsolatba, szintén megfelelő védekezés nélkül. Szuperfertőzési eseményt valószínűsíthetünk akkor, ha egy adott munkahelyről, közösségből egyszerre többen megbetegednek. Erre is van szép számmal példa eddigi tapasztalatainkból: árvaházak, öregotthonok, polgármesteri hivatalok, operaház alkalmazottai, cégek, ahol főleg irodai munkát végeznek, bankfiókok. Viszont nem tudjuk, hogy kiből lesz szuperfertőző, tehát mindenkit potenciálisan ennek kellene tekintenünk.

– Sajnos ma is számos elmélet terjed, miszerint a tünetmentesek nem fertőznek. Van-e ennek bármiféle valóság alapja?

– Nincsen. Egyre több adat utal arra, hogy a tünetmentesek ugyanolyan mértékben terjesztik a vírust, mint azok, akik tüneteket produkálnak, amennyiben nem tartják be a megfelelő távolságot, hangosan beszélnek, sok emberrel kerülnek kapcsolatba. Nem tudjuk, hogy ki az, aki valamiért jobban szórja a vírust, de a tünetmentesek körében is lehetnek szuperfertőzök. A tünetek megjelenése előtt két-három nappal valaki már fertőzhet, már van annyi vírus a szervezetében, hogy ezeket ki tudja szórni. A tünetek megjelenése előtti két-három naptól a tünetek megjelenése után két hétig fertőzhet az egyén, de inkább az első napokban fokozottabb a kockázat, mert akkor nagyon nagy a vírus mennyisége, ami kikerülhet a környezetbe. Ezt látjuk is a laborban, a kimutatott vírusrészesítés függvényében meg tudjuk tippelni, éppen mennyire fertőzhet a páciens.

– Ha közvetlen családtagról beszélünk, hogy fertőzött, és az állapota megengedi, hogy otthon gyűjöljön, hogyan járjanak el a vele egy háztartásban élők, annak érdekében, hogy minél kisebb valószínűséggel fertőződjenek meg?

– Általában mire kiderül egy családtagról, hogy pozitív, addig már nagyon nagy az esélye, hogy megfertőzte a családtagjait. Limitált kontaktussal lehet ugyan csökkenteni az esélyt, de számszerűsíteni nem tudjuk, hogy milyen mértékben, hiszen nem lehet tudni, hogy az illető mennyire szórja a vírust. Lehet izolálni a személyt, de bármilyen tünet megjelenésekor kell kérni a hatóságtól a kontaktszemélyek azonnali tesztelését. Amennyiben nincs tünet, akkor is javasolt, hogy kb. 5-7 nap után, miután napvilágot látott egy pozitív eredmény a családban, leteszteljék a kontaktszemélyeket, már csak azért is, mert azt kell tudni erről a fertőzésről, hogy a vírusrak a darabkái még elég hosszú ideig kimutathatók a szervezetben, még akkor is, amikor a páciens már nem fertőz, de ha valamiért tegyük fel, egy hónap múlva valamelyik családtagot le kell tesztelni, és kiderül, hogy átesett ugyan tünetmentesen, de kimutatható a szervezetében a koronavírus, akkor kezdődik újra a 14 napos karantén.

– Ennek kapcsán felmerül, hogy a közegészségügyi hatóság kizárólag akkor teszteli a kontaktszemélyeket, ha tüneteket produkálnak. Ha viszont tünetmentesek, de magánlaboratóriumban saját költségére el is végeztetnék a tesztet, elvileg nem hagyhatják el az otthonukat, hiszen karanténban vannak. Vannak-e esetleg laboratóriumok, amelyek vállalják, hogy házhoz mennek mintavétel végett, vagy hogyan járhatunk el ilyen helyzetben?

– Van olyan labor, amely házhoz megy, természetesen kiszállási díj ellenében, viszont meg lehet beszélni a közegészségügyi hatósággal, hogy egy teszt erejéig elhagyhassa otthonát a kontaktszemély. Volt már esetünk, hogy karanténban lévő Brassó megyei páciens eljött hozzánk a laborba tesztre. Tudni kell, hogy a laboratóriumok minden személyt potenciális fertőzőtként kezelnek, megteszik a megfelelő óvintézkedéseket, hogy minimalizálják a fertőzésveszélyt.

– Nagyon beszédessé volt az egyik Facebook-bejegyzésében tett kijelentése, miszerint annyira természetes kellene legyen a maszkviselés, mint ahogy az is természetes, hogy alsónemű nélkül nem megyünk ki a lakásból... Mégis rengetegen tagadják a maszk hatékonyságát, nem viselik, vagy helytelenül viselik, például az orrukat nem takarják el vele, és ezáltal veszélyeztetik a körülöttük lévőket...

– A jelenlegi tudományos eredmények azt mutatják, hogy a fertő-

zés elején az aszimptomatikus fertőzöttektől vett minták vírustartalma ugyanolyan magas, mint azoké, akik tüneteket mutatnak, és a fertőzés elején járnak – ez átlagosan 5-7 nappal a megfertőződés után történik. Tehát ilyenkor a fertőzött személy valószínűleg ontja magából a vírust, még akkor is, ha nem tüsszent, nem köhög, csak esetleg hangosabban beszél, énekel, vagy bármilyen egyéb olyan aktivitást végez, aminek az eredménye, hogy az általa kilélegzett levegő messzire juthat. A maszk pontosan arra jó, hogy a kilélegzett levegőben lévő apró folyadékcspepek nagy részét felfogja, a levegő egy részét elterítse, így a beszélgetőpartner közelébe kevesebb vírusrészecske jut el. Azért lenne fontos az, hogy mindenki helyesen viselje a maszkot.

– Tegyük fel, ha elmegyünk vásárolni, a bevásárlóközpontban mindenkin maszk van, és felelősségteljesen tartjuk a távolságot másoktól, mekkora az esélye, hogy megfertőzödjünk?

– Mindenképp nullánál magasabb, de nagyon kicsi, és persze akkor, ha a kézhigiéniára is kellőképpen odafigyelünk. Számszerűsíteni nem tudom, mivel ehhez nem rendelkezünk elég adattal. Ami viszont bizonyított, konkrét esetekkel, hogy maszkhasználat mellett csökkent azoknak a fertőzötteknek a száma, akik tüneteket produkáltak. Ismert például egy óceánjáró esete, ahol kötelező volt a maszkhasználat, és akik elkapták a fertőzést, azoknak nyolcvan százaléka teljesen tünetmentes volt. Ha a maszk miatt kisebb dózisu vírust szívunk be, már csak azért is, mert kisebb mennyiség jut el a légzőszerveinkig, akkor az immunrendszer nem hajszolja túl magát, ugyanis a komplikációk akkor lépnek fel, amikor az immunrendszer nem megfelelően válaszol a fertőzésre. A legújabb elmélet, amely kísérleti megerősítésre vár, de egyre több adat utal rá, hogy ha kisebb dózisu vírust kapunk a környezetből, akkor enyhébb lesz a betegség lefolyása.

– Van-e valós esélye annak, hogy ez a járvány előbb-utóbb szezonálissá válik, illetve annak, hogy megszervezte visszavertjük akár két-háromszáz napi esethez?

– Egyelőre nem úgy néz ki, hogy ez egyhamar bekövetkezhet, mivel a járvány már elszabadult a kontroll alól. Drasztikusabb intézkedésekre lenne szükség ahhoz, hogy vissza tudjuk szorítani. Mindenképp ez a vírus addig fog keringeni, amíg rendelkezésre áll majd a megfelelő vakcina, vagy kialakul a nyájimmunitás. A nyájimmunitás megszerzése azonban nem járható út, mivel rengeteg halálesettel jár. Azt lehet tenni, hogy a terjedést annyira fékezzük, hogy adott szintet tartsunk, amit elbír az egészségügyi ellátórendszer.

– Említette, hogy drasztikusabb intézkedésekre lenne szükség. Amellett, hogy a lakosság sokkal felelősségteljesebben kellene viselkedjen, konkrétan milyen lépések lennének elvárhatók a hatóságok részéről?

– A legfontosabb talán a hatékonyabb kontaktutazás lenne, és ez nemcsak abban kellene kimerüljön, hogy az adott személyt kit fertőzött meg, hanem odáig visszamenve, hogy honnan kaphatta el. Ellenben a hatóságoknak egyszerűen nincs elég kapacitásuk ahhoz, hogy megfelelően le tudják bonyolítani ezeket az epidemiológiai vizsgálatokat. Így sajnos ez is egy limitáló tényező abban, hogy minél több pozitív személyt tudjunk kiszűrni és időben izolálni.

A megosztásokról a mindennapok valóságáig

Bogdán Emese

Naponta érezzük, hogy sok az információ. Sok és fárasztó, mert az információk fogságában élünk. Felpörgetett életünkben szinte percenként szembesülünk új információkkal, amelyeket nem tudunk megemészteni, mert úgy érezzük, ami ma bejön, azt már tegnap tudni kellett volna. Jó eszköz erre az internet, ahol mindent meg lehet tudni, minden kérdésünkre ott keressük a választ.

De ha nincs kérdésünk, akkor is rajta vagyunk, mert egyfolytában megy a politika, egymás után jelennek meg a valós vagy álhírek politikai szereplőkről, celebekről, hírességekről, koronavírus-járványról, fertőzöttekről, gyógyultakról, elhunytakról. Összeesküvés-elméletekről vagy az azt tagadó teóriákról, horrorhírekről, épp most fel talált csodaszerekről, melyek pár nap alatt óriási hatást érnek el, a genderizmusról, ami egyre erőszakosabban akar teret hódítani, degenerált divathullámokról, és még sorolhatnám, ami a kicsi kutyukban vagy a tévében, a médiában ledarálódik naponta ezerrel.

Ezt a szót is ott olvastam épp ma, az egyik videó alatt, amit, gondolom, megváltó jó hírek szántak. „Osszátok ezerrel!”, aztán megjelenik az orvosi világszövetség, kisfilm a Covid-ellenes augusztusi tüntetésekről, majd egy hosszú asztalnál az egészségügyi világszövetség tagjai, ünnepélyesen felöltözve,

rendre bemutatkoznak (mind híres egyetem munkatársai, orvosprofesszorok, kutatók), és egyöntetűen azt nyilatkozzák, garantálják, hogy a vírus nem létezik, hazugság, kitaláció, az emberek megfélemlítésére. Járvány igenis van, eddig is volt, de korántsem olyan veszélyes, mint amekkora port kavarnak neki. S ezt nagyon határozottan mosolyogva állítják, szavukat adják rá, az ember pedig felderül, reménykedni kezd, és mivel ki van írva, hogy osszátok ezerrel, osztom én is, más is, már harmadszor jelenik meg az oldalamon, látom a lájkokat is, hogy na ugye, ezek a hazugok kitalálták a Covi-

dot... Lám lám, fény derül mindenre. De közben megjelenik két halálhír, közeli évfolyamtársamé és egy középkorú emberé, majd ismét egy fiatal ember, aki belehalt, és utána mindjárt írja valaki, hogy kórházba kellett utalni, és áradnak a rossz hírek mindenfelől. Otthon szorongok, agyonvitaminozva, már hetedik napja, és lesem, hogy nem ugrik-e fel a lázam, csillapodik-e a köhögés, jön-e már vissza a szaglásom. A házi orvos pedig biztat, hogy erős vagyok, megúszhatom a kórházat, mert már telve van. Gyakran szirénázik a mentő. Szóval most mit kellene tenni? – teszem fel a kérdést saját magam-

nak, mert érzem, hogy könnyen elbillenhet az egyensúly, más szempontból is, ha nem vigyázok. Úgyhogy leveszek egy könyvet a polcra, melyet idáig nem volt időm elolvasni, türelmesen tömöm be az ezres C-, D-vitaminokat, figyelem magam, iszom a teát és imádkozom. Egyebet mit tehetek? A Jóisten kezében vagyunk, és a sok összevisszaságban már csak a hitünk maradt, már csak az ad kapaszkodót. Hinni kell, hogy jók és lelkiismeretesek az orvosok, hogy megúszunk, hogy megerősödünk, hogy legyőzzük a rosszat, és hogy vége lesz ennek is egyszer, mint egy rossz álmoknak.

Hogyan köszön a nótás kapitány?

Szilágyi Mihály

A múltba visszatekintve szoros kapcsolat figyelhető meg a hadsereg és az énekkultúra között. A dal összetartó erejét talán a hadtudások bizonyíthatnák legjobban. Ha beletekintünk (nép)dalkultúránk „tartalomjegyzékébe”, szembeötlik, mennyire terjedelmes az a fejezet, amely katonasággal, katonáskodással kapcsolatos. Nem véletlen ez a jelenség, ugyanis a katonaság az ember életének talán legszebb időszakából töltött ki hosszabb-rövidebb periódust.

Kodály Zoltán tömören fogalmazott, amikor azt mondta, az ének „figyelemre-fegyelmre” szoktat. A katonaság pedig épp e két emberi tulajdonságra alapoz. Manapság a katonaság élet meg tapasztalása nélkül kevésbé értjük a katonadalok lelkét, az indulók serkentő, cselekvésre ösztönző hatását.

A zenetörténetben többször előfordult, hogy a hadseregből kerültek ki jelentős vagy kevésbé jelentős zeneszerzők. A magyar zene fejlődéstörténetében is fontos szerepet játszik

a katonaság. Simonffy Kálmán főhadnagy nem az egyetlen zenélő katona. Kiemelkedő nótászerzőként ismerős még Fráter Loránd huszártiszt.

A magyar történelemben jelentős szerep jutott a Fráter családnak.

Fráter Loránd is aktív résztvevője volt a magyar történelemnek, csak éppenséggel zenei téren. Nótáival a hadsereg és az ország hangulatát igyekezett derűsebbé tenni.

1872-ben nyolcadik gyerekként született az érsemjéni (a település ma Bihar megyében, a magyar határ szomszédságában található) nemesi kúrián. A család főnemesi rangját jelzi, hogy édesanyja, Rhédey Júlia kapcsán harmadik unokatestvére volt az angol királynőnek.

A kis Loránd a családban találkozott először a muzsikával. Első zenetanítója édesanyja volt. Az édesanya nemcsak mint daloló anya, hanem mint zeneértő nemesi hölgy tanította zenére a fiát. Amikor a fiú felülmúlta anyja zenei tudását, magántanítót fogadtak mellé.

A kisfiú hamarosan nagyfiúvá cseperedett, és nemesi megfontolásból katonai pályára kényszerítették a szülei. A neves Ludovika Akadémia elvégzése után előbb Kassára, majd Marosvásárhelyre vezényelték katonai szolgálatra. Huszárkapitányként Kolozsváron és Szamosújváron is megfordult.

Valószínű, hogy ahol megjelent, a vigyázzba merevedő újoncok félelme eloszlott, amint meghallották nótáit felettesüket. El is nevezték nótás kapitánynak. A kapitány úr híre pedig túlszárnyalta a kaszárnyákat. Néha a kaszárnyán kívül és belül is ugyanazt a nótát énekelték, amit Fráter Loránd szerzett.

1891–1892 között Székesfehérváron szolgált a nemzetet. Itt született az egyik legnépszerűbb dala, a Jó estét kívánok, megjöttek a fehérvári huszárok kezdetű.

Fráter Loránd népszerű dalszerzőként és előadóként vált ismertté. Előadóként országosan ismert volt. 1907-ben hangversenyei-

A kép származási helye: Fehérvári Huszárok Egyesületének honlapja

nek bevételéből szobrot állíttatott Kazinczy Ferencnek Érsemjénben – e gesztussal kifejezte, hogy felnéz szülőfaluja híres szülőltérére.

1827-ben a Prágai Magyar Hírlap jelentős eseményről számolt be: Fráter Loránd daljátékokat szerzett. „Legenyéről jelentik: A református egyházközség január 30-án színelőadással egybekötött batyubált rendez. Színre kerül Fráter Loránd daljátéka, az Akácfavirág.” A háromfelvonásos szöveggel Mikszáth Kálmán Az eladó birtok című novellája alapján Meskó Barna és Hubay Kálmán írta, melyhez a zenét a magát soha nem ismétlő, magyar hangú huszárkapitány komponálta.

A nótás kapitány híre átszelte az óceánt is – a zene vezette az útját az „Értől az óceánig”. 1828-ban New Yorkban mint szerző és primás lépett színpadra. 1828. január 23-án a

New York Times tenyéryi ismertetővel hívta a közönséget a Mecca Temple-be, ami a dráma központjának számító színház volt. A primás maga a szerző, a zenekari kíséretet Berkes Béla cigányzenekara biztosította. Az előadáson a nóták mellett klasszikus zeneművek is elhangzottak.

A zenélő huszárkapitányt nem hatotta meg a mesés tengerentúl világa. Visszajött, és továbbra is a magyar zene ügyét szolgálta. Daloskönyvei máig őrzik a finomlelkű magyar katona lelkét.

Fráter Loránd nagy tiszteletnek örvendett a dalolni szerető magyarok körében. Juhász Gyula 1908-ban verssel köszöntötte a művészt:

*A nótás kapitánynak
Fráter Loránd menyegzőjére*

*Nyugati csudákon felejtkezem néha,
De a szívem magyar, szilaj az és méla
És anyám a csendes, rögs magyar róna
És a vérem mindig ütemedre dobban
Édes magyar nóta!*

*Idegen írásk titkain merengek,
De azért testvére te vagy én lelkemnek
Síravigadó kedv, te magyar, te bátor
S mámoros leszek, ha könnyem harmata hull*

Bús magyar nótáktól!

*Szeptemberi éjjel hegedű szól váltig,
Fekete városban fehér torony látszik,
Magyar álmódások büszke fehér tornya.
Ó hegedőn, új hegedőn szóljon mindhalálig,
Szóljon csak a nóta!...*

1931. március 12-én az érsemjéni családi sírbolt kulcsát beillesztették a zárba, mert megjött a hír Budapestről: a nótás kapitány 58 éves korában örökre letette hegedűjét.

Emlékére operettet szerzett Farkas Imre Nótás kapitány címmel. Hamarosan filmet is forgattak a tiszteletére Fráter Loránd címmel.

A szerző-előadó Endrey Sándor festményén. A kép forrása: <http://mek.oszk.hu/01900/01905/html/index944.html>

Őzlábomba, körte, szilva – őszi ízek a konyhánkban

Rózsa Enikő

Gombapástétom (őzlábból, csiperkéből a legfinomabb)

Hozzávalók: másfél – legfeljebb 2 kg gomba, 1 dl olaj, 1 fej apróra vágott hagyma, ízlés szerint só, bors. Víz nem töltünk rá, a gomba enged annyit, amennyi szükséges. Puhára pároljuk folytonos kavargatás mellett, míg a leve teljesen elfő, 2 cikk fokhagymát nyomunk hozzá, és botmixerrel összedolgozzuk. 25 dkg jó minőségű vaját felolvasztunk, 2 evőkanál olívaolajat adunk hozzá. A gombamasszát hozzákeverjük az olvasztott vajhoz, 1 mokkáskanál mustárt, 1 kis csokor petrezselyemzöldet adunk hozzá, valamint csi-

petnyi fahéjat. Üvegekbe tesszük, és hűtőben tároljuk. Pírtosra, friss kenyérré kenjük.

Karálábéleves, csirkemell húsgombóccal

50 dkg csirkemellet ledarálunk. Ízlés szerint megsózzuk, borsozzuk, és 2 kisebb méretű tojással, 1 evőkanál rizzzel jól összedolgozzuk, majd félretesszük. Egy nagy murkot megtisztítunk, lereszeljük, fél dl olajon megdinszteljük, amíg szép sárga lesz az olaj, majd feltöltjük 2 l vízzel. Egy fej hagymát, pár szemes borsot, 2 húlleveskockát, 2 nagyobb, kockára vágott karalábét hozzáadunk a murkos léhez. Kb. 10 perc után kiskanállal beleszagatjuk a húst. Szép formás gombócot kapunk, kb. 15 perc alatt puhára főzzük őket. A levest 1 dl főzőtejszínnel behabarjuk, a tetejére jókora csokor zöldpetrezselymet vagdalunk.

Rántott kacsamell kekszmorzában

Egy kacsamellet kicsontolunk, felszeleteljük, kipotyoljuk, megsózzuk, borsozzuk. Vörösborral mindkét felét megkenjük. Pár szál rozmaryngot megvagdálunk, és mindenik hússzeletre hintünk belőle, majd 1 órára hűtőbe tesszük. Teljes kiőrlésű sós kekszet ledarálunk. A hússzeleteket lisztbe, felvert tojásba, kekszmorzába forgatjuk, majd olajban kisütjük. Zöldséggel, salátával, friss kenyérral, krumplival fogyasztható.

Almás-körtés-szilvás sütemény

Hozzávalók: 25 dkg jó minőségű vaj, 15 dkg cukor, 3 tojás, 1 citrom reszelt héja, 1 evőkanál tejföl, pici só, 1 sütőpor, 55 dkg liszt.

A hozzávalókat jól összegegyúrjuk, és hűtőbe tesszük kb. fél órára. A tésztát kétféle osztjuk, a tepsit kivajazzuk, lisztezzük, ráhelyezzük az egyik kinyújtott tésztát, darált keksszel megszórjuk, majd az alábbi gyümölcsmasszát helyezük rá:

Hat nagyobb almát lereszelünk, kifacsarjuk a levét, ráhelyezzük a tésztára, és elegyentjük. Kevés porcukorral, fahéjjal megszórjuk. A körtét vékony szeletekre vágjuk, rátesszük az almarétegre. Két réteget rakunk. Az első réteget szórjuk meg darált dióval. A körtészeletekre helyezzünk 1-1 fél szilvát, porcukrozzuk meg, majd kevés darált keksszel megszórva terítsük rá a másik lapot. Villával megszurkáljuk, majd 160 fokon 50-55 perc alatt megsütjük. Tetejére tojáshabot is tehetünk, de ez elhagyható.

Jó étvágyat kívánok!

A járványhelyzet miatt nő az iskolaelhagyás veszélye

Sok hátrányos helyzetű gyerek kimarad az online oktatásból

A „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet által ebben a hónapban készített felmérés szerint a koronavírus-járvány miatt egyre több településen elrendelt online oktatás nagyon sok hátrányos helyzetű gyermek számára nem hozzáférhető, emiatt féltő, hogy tovább nő majd az iskolaelhagyás aránya Romániában.

Menyhárt Borbála

Az október 2–14. között az ország negyven megyéjében több mint kilencszáz tanintézet bevonásával készült felmérésből kiderült, hogy miközben a tanév kezdete óta a romániai tanintézetek több mint húsz százaléka kényszerült arra, hogy áttérjen egy másik forgatókönyvre, mint amely szerint szeptember közepén elkezdték az oktatást, azaz zöldről sárgára vagy vörösre, a megkérdezett gyerekek egynegyede állította azt, hogy nincsen lehetősége bekapcsolódni az online oktatásba, a pedagógusok 43 százaléka pedig azt, hogy nem rendelkeznek anyagi feltételekkel ahhoz, hogy az online tanórákat megtartsák.

Emiatt a „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet a Spiru Haret Tanügyi Szakszervezetek Szövetségével, az Országos Diáktanácsal, valamint a Szülők Egyesületének Országos Szövetségével közösen arra hívja fel az illetékes hatóságok figyelmét, hogy a jelenlegi helyzetnek hosszú távon súlyos következményei lesznek a hátrányos helyzetű diákokra nézve, és súlyosbítja az iskolaelha-

gyási arányt, ami Romániában amúgy is magas – mutatnak rá a lapunkhoz is eljuttatott közleményben. Az Országos Statisztikai Intézetből származó adatok szerint az év elején több mint 275 ezer 7-17 év közötti iskolaköteles gyerek nem járt iskolába, és ez a szám – azáltal, hogy nem férnek hozzá az online tanórákhoz –, tovább fog növekedni, vidéken már is magasabb. Az érdekvédelmi szervezetek szerint annak ellenére, hogy a tavasszal bevezetett szükségállapot során, amikor bezárták az iskolák, bebizonyosodott, hogy a romániai oktatási rendszer nincsen felké-

szülve az online-ra való áttérésre, azóta sem történt jelentős előrelépés ezen a téren, továbbra sincsenek minden diák és pedagógus számára biztosítva az ehhez szükséges eszközök, feltételek.

Az iskolai jelenlét kapcsán kiderült, hogy minden öt tanintézetből egyben húsznál magasabb volt azon személyek száma, akik egy időben az osztályban részt vettek a tanórákon, a megkérdezett szülőknek pedig több mint fele állította azt, hogy rájuk hárult a

maszkok, valamint a fertőtlenítőszeres beszerzése a gyerekek számára.

A tavaszi kedvezőtlen tapasztalatok miatt a „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet jelenleg is próbál segíteni abban, hogy minél kevesebb hátrányos helyzetű gyerek maradjon ki az oktatásból, ezért a tanévkezdés óta több mint negyven iskola fordult hozzájuk, táblagépeket, illetve egyéb, az online oktatáshoz elengedhetetlen eszközöket igényelve.

Visszaszorult egyetemistaélet, elmaradt fesztiválok

Kolozsvár a járványhelyzet tükrében

Kolozsvár az ország „legegységesebb” városának számít jelenleg, és a piaca is ehhez igazodik. Mennyire fogja befolyásolni a piac alakulását, hogy a diákok visszatérnek-e vagy sem? Meg fogja-e érezni a város a nagy nyári fesztiválok, az Untold és az Electric Castle kiesését? Az IT-szektor kétszázalékos növekedést mutatott a világvárvány idején, más ágazatok viszont jelentős veszteségeket könyveltek el a megyeszékhelyen: vajon folytatódni fog ez a trend, és milyen várható társadalmi hozadékra lesz annak, ha a különböző szektorok között tovább mélyül a szakadék? Várható-e a gazdaság regenerálódása? A Babeş-Bolyai Tudományegyetem ankétsorozatának legújabb részében dr. Rácz Béla-Gergely, a BBTE Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karának egyetemi adjunktusa próbált választ adni ezekre a kérdésekre.

– Kolozsváron általában minden negyedik lakos egyetemista. A koronavírus-járvány ilyen értelemben is átírta Kolozsvár hétköznapjait, hisz a hallgatók nagy része nemcsak nyáron nem volt a városban, hanem most sincsen itt. A legtöbb kolozsvári egyetemista ma otthonról tanul, így Kolozsvár szellősebb, több a parkolóhely, talán kicsit kisebb a forgalom is. Viszont ennek számtalan negatív gazdasági hatása is van, hiszen a közel 60 ezer egyetemi hallgató, aki eddig Kolozsváron költötte el a pénzét, most otthon költi el. Kolozsvárnak ez tehát egy egyértelmű és jelentős bevételkiesés, melyet leginkább a lakásaikat bérbe adók és a vendég- és szórakoztatóiparban dolgozók fognak meg-

érezni. Ezenfelül Kolozsváron a nyár sem úgy alakult, ahogy szokott, ugyanis a legnagyobb fesztiválokat nem tartották meg, ami szintén több millió eurós kiesést jelent a városnak. Sok felmérés szerint csupán az egyetemisták távolmaradása és az elhalasztott fesztiválok 3-4%-kal csökkentették Kolozsvár gazdasági mutatóit. Természetesen a világvárvány más szektorokban is érezteti a hatását, ahogy a nem egyetemi városok is megsínylik a szükséges járványügyi intézkedések gazdasági következményeit. Kolozsvár gazdaságát viszont nagymértékben felfe húzza az informatikai ágazat, mely a válság közepette is növekedni tudott. Kolozsváron

nagyjából 20 ezer ember dolgozik az IT iparágban, ahol a jövedelmek a válság ellenére sem csökkentek (az átlagbér két és félszeresét teszi ki egy átlagos programozói fizetés), és jellemzően az informatikusok (az egyetemistákkal ellentétben) Kolozsváron maradtak. Az informatikusok tehát, akik a kolozsvári foglalkoztatottak körülbelül 10%-át teszik ki, olyan keresletet generálnak a piacon, amivel nagyon sok más nagyváros nem rendelkezik, így a városnak ilyen értelemben komparatív előnye van más nagyvárosokhoz képest. Kolozsvár gazdasága az összes negatív és kevesebb pozitív hatása miatt nagy valószínűséggel nem fog nagyobb mértékben

zsugorodni, mint Románia gazdasága. A COVID-19 RoEIM kutatás alapján Románia gazdasági visszaesése 4,6%-os lesz, miközben Kolozsváron is 4% körüli visszaesséssel lehet számolni. Globális viszonylatban is látható, hogy a nagyon hirtelen gazdasági csökkenést elég gyors fellendülés fogja váltani, azaz egy V alakú válságforgatókönyv a legvalószínűbb. Ez a trend és visszaállítás természetesen Kolozsvárra is igaz lesz, ugyanis az egyetemisták előbb-utóbb vissza fognak térni, a szolgáltatások iparága magához fog térni, illetve az informatikai iparág a saját növekedése mellett a többi szektort is képes húzni. Kolozsvárnak egészséges gazdasága volt a járvány kitörése előtt, amelyet kevés strukturális egyensúlytalanság jellemezett, és ez mindenképpen kedvez a gyors kilábalásnak is – mondta el dr. Rácz Béla-Gergely.

Illusztráció

		1.	ERŐSEN KEDVELŐ HANGSOR	SPANYOL ÍRÓ (LEOPOLDO)	PÁRATLAN TREND!	LÁM	DÖNTETLEN A SAKKBAN	MAGAS NÖVÉNY TEMESVÁRI ÍRÓ (ADÁM)	ÜVEG (NÉMET)	IGEN (ANGOL)	NÉMET SZEMÉLYNÉVMÁS	MAGYAROS DAL	VONALZÓ-FÉLE A ROSSZ SEJTÉSE	KEMÉNY-FEM	HAZA	KUB-EGYED	
Egy névtelen szerző véleményét idézzük a rejtvény főszóiban.		A														G	
		KÖMÍVES ... (NÉPBAL-LADA)						FR. SZÍNÉSZ (PHILIPPE) DÍSZELŐ-ADÁS					ROSKAD ANGOL ÍRÓ-TESTVÉREK				
		ÖZÖNLIK EBBEN AZ ÉVBEN KÉSZÜLT				FELFELÉ NAGY ELŐRE JUT					KÁRTYAL-LETÉT KETTŐVEL OSZTHATÓ					ZÉRÓ KOSZTOLÁNYI MÚZSÁJA	
2.	F	A KEZÉBŐL KIHULLAT	SEPT... (KANADAI VÁROS) ABBA AZ IRÁNYBA		IDEKÉRÉTES ...ALKOHOL (METANOL)					USA LÉGI-TÁRS.VOLT HÍM MADÁR					LÁM OROSZ VISZÁLY-ISTENNŐ		
KIARUSÍ-TAT				MOST VAN KIEMEL-KEDES NÉLKÜLI		FRANCIA SZEMÉLY-NÉVMÁS GYLKOL			KIPLING KÍGYÓJA IDŐS		ULM HA-TÁRA!! FRANCIA ARANY			A MÉLYBE MÉLY NŐI ÉNEKHANG (OLASZ)			
SZÍNÉSZ (RICHARD) BESZÉL A LÓ			ÁTKAROLÓ MEZ			SZÁNDÉ-KOZÓ SZERETET-LAKOMA						... ROUGE (USA VÁROS) ...SVEVO (OLASZ ÍRÓ)					
			CHATEAU-BRIAND-MŰ SVÁJCI VÁROS			ANTIK ÁSZOK-HORDÓ NYÍLÁSA							ÉLŐ EGYÉN BOLTÍ ÁRUS				
KEVERT VAJ!			BÉCSI SPORTKLUB MORZEJEL			RÉGI APRÓ-PÉNZ ...MANCHE (CSATORNA)					VIETNAMEI HOLDÚJÉV LÉNYEGÉ-BEN OKOS!				ALFA ÉS OMEGA HÁBORGAT		
LATIN ÉS VÁKUUM			OSZTRÁK RÉGIÓ NÉMET ÍRÓ (THOMAS)			HELYSÉG POLGÁRA HŐSÖK ... (BUDAPEST)					TENGERI RABLÓ BECÉZETT KATALIN				FÉLSZI KÉZI IDŐMÉRŐ		
			BEJGLIFÉLE TÉLI SPORTOT ŪZÓ		TIPOR DÉL-AFRIKAI TARTOMÁNY					É-EURÓPAI FÉLSZIGET SZÍNÉSZ (NICK)				AKKOR INDUL! ÉNEKES (SALVATORE)		NÉV (LATIN)	
EURÓPAI ŪRHIVATAL			LATIN CSONT FRANCIA FOLYÓ		TILTÓ SZÓ GIRHES LÓ		EGO UTOLÉR ÉS ELHAGY		A NÁTRIUM VEGYJELE RUHA TAR-TOZÉKA			NAGYON BETEG HORDÓ-MÉRTÉK					
ÉSZAK-JAPÁN ŐSLAKÓ			... DE L'ES-TEN (ADY) TARTÓ				ATTÓL KEZDVE CZUCZOR ÁLNEVE						ARRA VÉS MŪVÉSZET (LATIN)				
CSILLAGÁ-SZATI TETŐ-PONT				ATTILA NÉV-VÁLTÓZATA RAKATLAN!				INDIAI VERS-SORFÉLE ELEM!					VÖRÖSMAR-TY-EPOSZ F. BAUM VA-RÁZSLÓJA				
TOVA			GLÉDÁBA EGYESI!			RŐPKE GONDOLAT A KÉN VEGYJELE					HEGYCSŪCS A NITROGÉN VEGYJELE				SKÁLAHANG EZTI!		
L.N.J.		R										A NYELVTAN RÉSZE					

Október 15-i rejtvényünk megfejtése: **Nem szeretnék milliomos lenni, mert úgysem tudok megenni két ebédet.**

A helyi sajtó szerint bátran futballozott a Fradi

Az FC Barcelonához köthető két legfontosabb sportnapilap szerint a Ferencváros bátran futballozott kedden a katalán sztár csapat elleni Bajnokok Ligája-csoportmérkőzésen, amelyet a Camp Nouban 5-1-re nyertek meg a házigazdák.

A Sport című katalán újság az Ötös az El Clásico előtt címmel jelent meg szerda reggel, a mérkőzésről foglalkozó cikk pedig kiemeli, hogy a Barcelona megnyugtató győzelmet aratott, ami jó előjel a Real Madrid elleni szuperrangadó előtt.

Az elemzés szerint Szerhij Rebrov, a Ferencváros mestere bátor taktikával küldte pályára csapatát, amely a mérkőzés elején jól játszott és többször is veszélyeztetett – Tokmac Nguen lesgólt szerzett, Isael pedig kapufát lőtt –, azonban a Barcelona, onnantól kezdve, hogy felvette az összecsapás ritmusát, magabiztosan irányított.

A Sport szerint a Barcelona véde-

kezése nem volt hibátlan, ráadásul elveszítette a Juventus elleni összecsapásra Gerard Piqué, akit Tokmac többször is átjárt, és kiállította a büntetőből szerzett magyar gólt megelőzően.

A cikk szerint Szerhij Rebrov emberelőnyben kicsit kockáztatott, de a hazaiak kispadján Ronald Koeman tökéletesen reagált, hiszen a középpálya stabilizálására beküldte Sergio Busquetset, a szélre pedig Ousmane Dembélé, akiknek nagy szerepük volt abban, hogy a Barcelona tíz emberrel is két gólt lőtt még a hajrában.

A másik jelentős katalán sportnapilap, a Mundo Deportivo – akárcsak a Sport – külön foglalkozik azzal, hogy két 17 éves futballista, Ansu Fati, illetve Pedri is betalált. Egyúttal emlékeztet rá, korábban még soha nem volt példa a BL történetében arra, hogy egy mérkőzésen két kiskorú is gólt szerezzen. A honlapokon még az is téma volt,

hogy a BL-debütáns Pedri taxival ment haza a mérkőzést követően.

„Koeman csapata egy jó meccsen önbizalmat szerzett, ami a megfelelő pillanatban jött, miután előző két mérkőzésén csak egyetlen góllal volt képes” – írta a lap, amelynek értékelése szerint a Barca ezúttal megfelelő ritmusban játszott, esélyeket teremtett és nyomást gyakorolt a Ferencvárosra. Ugyanakkor az újság dicsérte a magyar együttest nagyon gyors ellenakcióiért, amelyeket főképpen a találkozó elején vezetett.

„A Ferencváros hosszú labdákkal Nguent kereste, az eredmény: egy gól, amelyet les miatt nem adtak meg” – írja a Mundo Deportivo, amely úgy látta: a Messi által kiharcolt és értékesített tizenegyes kellett ahhoz, hogy a Barca addigi „apátiája” megszűnjön, és Fati találatára nyomán lett egyre jobb a csapat játéka és nőtt meg a magabiztossága.

Fotó: RTHK

A sportlap egytől ötig értékelve a futballisták teljesítményét az egész mezőnyben csupán egynek, az október végén 18 éves Ansu Fatinak adott négyest, még Messi is csak

három osztályzatot érdemelt ki. Az FTC-ből – legjobb jegyként – három kaptak hármast: a kapus Dibusz, továbbá két csatár, Tokmac Nguen és Isael.

Négy góllal kapott ki Barcelonában a Ferencváros

A Ferencváros 5-1-es vereséget szenvedett az FC Barcelona otthonában a labdarúgó Bajnokok Ligája csoportmérkőzéseinek keddi nyitányán.

A találkozó előtt 25 év után csendült fel újra a Bajnokok Ligája himnusz a Ferencváros futballistáinak, akik láthatóan nem ijedtek meg ellenfelüktől, hiszen az első percekben magabiztosan tartották és járatták a labdát. Az első védést mégis Dibusz kellett bemutatni, a válogatott hálóőrnek tökéletes belemegítő labda volt Messi szabadrúgása.

A 10. percben egy pillanatra a néhány magyar újságíró „felrobbantotta” a sajtópályát, miután a 27. születésnapját ünneplő Nguen lépett ki, majd a világ- és Európa-bajnok Piqué könnyedén átjárt szva hatalmas gólt rúgott a bal felsőbe, de az asszisztens – helyesen – ekkor jelezte a lest. A 17. percben Messi már jobban tesztelte Dibuszt, de a

különcsatát ezúttal is a magyar kapus nyerte. A 20. percben csak néhány centin múltott a Ferencváros vezetése: Nguen gyönyörűen tartotta meg a labdát a 16-oson belül, lekészítette Isaelnek, aki „szétbombázta” a bal oldali kapufát.

Nem sokkal később előnybe került a Barca, köszönhetően a hatszoros aranylabdás Messi zseniális szólójának: az argentin megindult a jobb oldalon, átfűzte magát három ferencvárosi védőn, a 16-oson belül pedig Kovacevic csak szabálytalanul tudta megállítani. A büntetőt a sértett a bal alsó sarokba lőtte. Tíz perccel a szünet előtt Fati került zicserbe, de közeli lövését Dibusz szépen háritotta, majd Messi lőtt kapufát lesről.

A találkozó ezen a pontján érezhető volt, hogy a Ferencvárosnak nagyon jót tette a szünet, ám nem sikerült kihúznia addig, Fati növelte a katalánok előnyét: de Jong tökéletesen ívelte be a labdát

a ferencvárosi védők mögé, a hátulról érkező fiatal csatár pedig nyolc méterről, kapásból a bal alsó sarokba lőtt.

Nem sokkal a fordulást követően háromgólosra nőtt a Barcelona előnye: Messi tartogatta a labdát a 16-oson belül, Fati val játszott össze kis területen, utóbbi sarokkal helyzetbe hozta Coutinhót, aki 12 méterről kilötte a jobb alsó sarokba. A Ferencváros bő negyedóra elteltével jutott levegőhöz a szorításból, és egy újabb Nguen–Isael-összjáték után alakított ki helyzetet. A féldő közepén Ronald Koeman, a hazaiak holland mestere rögtön hármát, Rebrov pedig kettőt cserélt.

A 70. percben megszerezte első gólját a Ferencváros a BL mostani kiírásában: Zubkov remekül ugratta

Mai közvetítések az Európa-ligából

* 19.55 óra:

DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport+: Szófiai CSZKA – Kolozsvári CFR
DigiSport 2, Telekom Sport 2: Young Boys Bern – AS Roma
DigiSport 3, Telekom Sport 3: Standard Liege – Glasgow Rangers
DigiSport 4: Bécsi Rapid – Arsenal

Look Sport, Telekom Sport 4: Hapoel Beer Sheva – Prágai Slavia

* 22.00 óra:

DigiSport 2, Telekom Sport 2, Look Sport: Celtic Glasgow – AC Milan
DigiSport 3: Tottenham – LASK Linz
DigiSport 4, Telekom Sport 3: Ludogorec – Antwerp
Telekom Sport 3: Sporting Braga – AEK Athén

Fotó: Telex

Eredményjelző

Labdarúgó Bajnokok Ligája, csoportkör, 1. forduló:

- * E csoport: Chelsea – Sevilla 0-0, Stade Rennes – FK Krasnodar 1-1;
- * F csoport: Zenit Szentpétervár – Club Brugge 1-2, Lazio – Borussia Dortmund 3-1;
- * G csoport: Dinamo Kijev – Juventus 0-2, FC Barcelona – Ferencváros 5-1;
- * H csoport: Lipcsei RB – Istanbul Basaksehir 2-0, Paris St. Germain – Manchester United 1-2.

ki Nguent, a norvég csatár pedig sokadszorra is lefutotta Piqué, aki a 16-oson belül lerántotta őt. A védőt kiállították, a büntetőt pedig Haratin higgadtan a bal alsóba gurította.

Az emberelőnyben futballozó Ferencváros megpróbált támadni, de egy Dembélé által végig vezetett

villámgyors kontra végén a 17 esztendő Pedri betalált, majd Dembélé a 89. percben beállította a végeredményt.

Szerhij Rebrov együttese a következő fordulóban, jövő szerdán az ukrán Dinamo Kijevet fogadja a Groupama Arénában.

Jegyzőkönyv

Labdarúgó Bajnokok Ligája, G csoport, 1. forduló: FC Barcelona (spanyol) – Ferencváros 5-1 (2-0)

Barcelona, Camp Nou, zárt kapus, vezette: Sandro Schärer (svájci).

Gólszerzők: Messi (27., 11-esből), Fati (42.), Coutinho (52.), Pedri (82.), Dembélé (89.), illetve Haratin (70., 11-esből).

Kiállítva: Piqué (68.).

Sárga lap: Laidouni (32.), Haratin (85.), Kovacevic (92.).

FC Barcelona: Neto – Sergi Roberto (63. Junior Roberto), Gerard Piqué, Clement Lenglet, Sergino Dest – Frenkie de Jong, Miralem Pjanic (76. Sergio Busquets) – Ansu Fati (63. Pedri), Philipp Coutinho (71. Ousmane Dembélé), Trincão (63. Ousmane Dembele) – Lionel Messi.

Ferencváros: Dibusz Dénes – Botka Endre (77. Lovrencsics Gergő), Miha Blazic, Adnan Kovacevic, Eldar Civic (63. Marcel Heister) – Ihor Haratin, Aissa Laidouni (63. Somália) – Sigér Dávid – Oleksandr Zubkov (71. Robert Mak), Isael – Tokmac Nguen (71. Franck Boli).

Mesterméreg

* Szerhij Rebrov (Ferencváros): „Az elején jól futballoztunk, helyzeteket alakítottunk ki, és akár gólt is szerezhettünk volna. A Barcelona vezető gólját követően azonban többet engedünk a riválisunknak, mint kellett volna. Próbáltunk szervezeten védekezni, de a katalánoknak sikerült feltörniük a zárunkat, és főként labdavesztések után fölnékedni. Piqué kiállítása után megpróbáltuk nyomás alá helyezni őket, de a Barcelonának olyan klasszisai vannak, akik ilyen helyzetben egy az egyben is meg tudják oldani a párharcokat. Őt mérkőzésünk van még van hátra a csoportkörben, hosszú az út.”

* Ronald Koeman (Barcelona): „Jó meccset játszottunk, bár kicsit nehezen vettük fel a mérkőzés ritmusát, és hagytuk játszani a Ferencvárost a találkozó elején. Ez történik, ha lejjebb adunk az agresszióból és abból a nyomásyakorlásból, ami a Barcelona játékát jellemzi. A második féldőben már egy igazán jól futballozó csapatot láttam, amely emberhátrányban is bizonyított.”

Európai focikörkép

* Angol Premier Liga, 5. forduló: Chelsea – Southampton 3-3, Crystal Palace – Brighton & Hove Albion 1-1, Everton – Liverpool 2-2, Leeds United – Wolverhampton 0-1, Leicester – Aston Villa 0-1, Manchester City – Arsenal 1-0, Newcastle United – Manchester United 1-4, Sheffield United – Fulham 1-1, Tottenham – West Ham United 3-3, West Bromwich – Burnley 0-0. Az élcsoport: 1. Everton 13 pont/5 mérkőzés, 2. Aston Villa 12/4, 3. Liverpool 10/5.

* Spanyol La Liga, 6. forduló: Alavés – Elche 0-2, Athletic Bilbao – Levante 2-0, Betis – Real Sociedad 0-3, Celta Vigo – Atlético Madrid 0-2, Eibar – Osasuna 0-0, Getafe – FC Bar-

celona 1-0, Granada – Sevilla 1-0, Huesca – Valladolid 2-2, Real Madrid – Cádiz 0-1, Villarreal – Valencia 2-1. Az élcsoport: 1. Real Sociedad 11 pont/6 mérkőzés, 2. Villarreal 11/6, 3. Real Madrid 10/5.

* Olasz Serie A, 4. forduló: Bologna – Sassuolo 3-4, Crotona – Juventus 1-1, Inter – AC Milan 1-2, Napoli – Atalanta 4-1, AS Roma – Benevento 5-2, Sampdoria – Lazio 3-0, Spezia – Fiorentina 2-2, Torino – Cagliari 2-3, Udinese – Parma 3-2, Hellas Verona – Genoa 0-0. Az élcsoport: 1. AC Milan 12 pont, 2. Sassuolo 10, 3. Napoli 9.

* Német Bundesliga, 4. forduló: Mönchengladbach –

Wolfsburg 1-1, Hoffenheim – Borussia Dortmund 0-1, Freiburg – Werder Bremen 1-1, Hertha BSC – VfB Stuttgart 0-2, Schalke 04 – Union Berlin 1-1, Mainz – Bayer Leverkusen 0-1, 1. FC Köln – Eintracht Frankfurt 1-1, Augsburg – Lipcsei RB 0-2, Arminia Bielefeld – Bayern München 1-4. Az élcsoport: 1. Lipcsei RB 10 pont, 2. Bayern München 9, 3. Borussia Dortmund 9.

* Francia Ligue 1, 7. forduló: Angers – Metz 1-1, Dijon – Stade Rennes 1-1, Lille – Lens 4-0, Olympique Marseille – Bordeaux 3-1, AS Monaco – Montpellier 1-1, Nantes – Brest 3-1, Nimes – Paris St. Germain 0-4, Reims – Lorient 1-3, St. Etienne – Nice 1-3, Strasbourg – Lyon 2-3. Az élcsoport: 1. Lille 17 pont, 2. Paris St. Germain 15, 3. Stade Rennes 15.

Az amerikai igazságügyi tárca pert indít a Google ellen

Az amerikai igazságügyi tárca és 11 amerikai tagállam pert indít a Google ellen jogszerűtlen monopoltevékenység miatt – jelentette be Jeffrey Rosen igazságügyminiszter-helyettes kedden újságíróknak.

Jeffrey Rosen leszögezte: a Google „a versenyre nézve kártékony kizárólagos gyakorlatával fenntartotta monopolhatalmát” a keresőszolgáltatásokban és az ehhez kapcsolódó reklámok területén. Hozzáfűzte, hogy ez a monopólium elfojtja a lehetséges innovációkat a jövőben.

A miniszterhelyettes „az internethez vezető kapu monopolista örének” minősítette a Google-t. Elmondta, hogy a perkeresetben szerepel a Google és az Apple közötti megállapodás kifogásolása is. A két cég közötti megállapodás értelmében az Apple a számítógépeiben és az okostelefonjain alapértelmezésként teszi a Google megjelenítését a Safari szolgáltatásában.

A perkereset – amelyhez 11 amerikai tagállam is csatlakozott – hangsúlyozza, hogy az elérhető szolgáltatások szűkítésével a Google megkárosítja a fogyasztókat. A hirdető számára pedig – éppen monopóliuma okán – a Google magasabb árat számolhat fel a konkurencia hiánya miatt.

A Google közleményben reagált a perkeresetre. „Mélyen elhibázottnak” minősítette a lépést, leszögezve, hogy „az emberek azért használják a Google szolgáltatásait, mert ezt választják, és nem azért, mert erre kényszerítik őket, vagy ne találnának más lehetőségeket”.

A Google – amely az Alphabet leányvállalata – nem az egyetlen keresőszolgáltatás, de döntő szerepe van a piacon: a piac kétharmadát uralja, a mobiltelefonok piacán pedig még ennél is nagyobb a részesedése. A DuckDuckGo nevű kisebb keresőszolgáltató vezérigazgatója, Gabriel Weinberg üdvözölte a szövetségi minisztérium és a tagállamok döntését. Weinberg a Google monopóliumát a piaci versenyt gátlónak nevezte, és úgy fogalmazott, a Google még azt is visszautasítja, hogy megvitassa piaci helyzetének monopóliumát.

Elemzők emlékeztetnek rá, hogy 1998-ban hasonló – szintén jogszerűtlen monopoltevékenységre hivatkozó – pert indítottak a Microsoft ellen. Az a per az óriásvállalattal kötött megállapodással ért véget.

A szövetségi minisztérium jelezte: a perkereset ugyan a Google ellen nyújtották be, de a tárca más tevékenységét és piaci helyzetét is vizsgálja. (MTI)

Mesterséges intelligencia és etikai normák

Az Európai Parlament a mesterséges intelligencia fejlesztése mellett az etikai normákat és a technológiába vetett bizalmat is erősítené, a digitális szolgáltatásokra, így az online platformok és piacterek működésére pedig időtálló szabályokat, a jogellenes tartalmakkal szemben kötelező erejű mechanizmust vár – közölte az uniós parlament szerdán.

Az Európai Parlament brüsszeli plenáris ülésén a mesterséges intelligencia fejlesztésének etikai és jogi vetületeiről elfogadott ajánlás szerint a mesterséges intelligenciára épülő technológiákkal szemben elvárásnak kell lennie, hogy maradjanak emberközponterek és emberek alkossák meg őket.

Elvárás, hogy legyenek biztonságosak, átláthatók és elszámoltathatók. Rendelkezzenek biztosítékokkal az elfogultság- és megkülönböztetésmentesség garantálására, nyújtsanak módot jogorvoslatra, legyenek társadalmi és környezeti szempontból fenntarthatók, és tartsák tiszteletben az alapvető jogokat és az adatvédelmi szabályokat – szögezték le.

A képviselők egyebek mellett kiemelték: az önálló tanulásra képes technológiákat úgy kell megtervezni, hogy működésük minden pontját ember tudja felügyelni. Ha egy adott funkció használata súlyos etikai vétséghez vezetne, vagy veszélyes lehet, módot kell biztosítani arra, hogy az ember letilthassa az önálló tanulást, és visszavegye a teljes irányítást a technológia felett. Kijelentették azt is, hogy különbséget kell tenni a mesterséges intelligenciával támogatott em-

beri alkotás és a mesterséges intelligencia önálló alkotása között. Szellemitulajdon-joggal csak emberek rendelkezhetnek, hiszen a mesterséges intelligencia nem juthat jogi személyiséghez – húzták alá.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogalkotási jelentésében az uniós parlament arra szólította fel az Európai Bizottságot, hogy decemberre várt jogszabálycsomagjában kötelezzen minden nem uniós digitális szolgáltatót a vonatkozó jogszabály rendelkezéseinek betartására, amennyiben szolgáltatásaikat az uniós felhasználóknak is kínálják. Az EP szerint szigorúan meg kell különböztetni a jogellenes tartalmat a káros tartalomtól. Az egyes tartalmak káros tartalomról vagy jogszerűségéről nem a digitális platformokat üzemeltető magánvállalkozásoknak, hanem egy független bírói testületnek kellene döntenie – írták.

Tóth Edina fideszes európai parlamenti (EP-) képviselő az MTI-hez eljuttatott közleményében kijelentette: ami jogellenes az online téren kívül, azt jogellenesnek kell tekinteni az online térben is. A platformoknak ezért fokozottabban fel kell lépniük az ilyen tartalmak gyors felderítése és eltávolítása érdekében.

„Az a feladatunk, hogy biztosítsuk a polgárok maximális biztonságát az online térben, illetve garantáljuk az átláthatóságot és a számonkérhetőséget demokratikus alapértékeink érvényesülését” – fogalmazott.

A jogellenes tartalmakat csak akkor lehet felszámolni, ha a nemzeti szempontokat figyelembe véve, a tagállamok összehangoltan és együttesen lépnek fel – hívta fel a figyelmet. A néppárti politikus fontosnak nevezte, hogy a fogyasztók tájékoztatást kapjanak, amennyiben egy digitális szolgáltatás mesterséges intelligenciát használ, és garantálni kell az ilyen szolgáltatás jellegéből fakadó hibák orvoslását is. Olyan mesterséges intelligencia ökoszisztémát kell létrehozni, amely az emberek érdekeit szolgálja, és az embereket állítja a középpontba – tette hozzá Tóth Edina. (MTI)

Novemberben indul a Madách Színház online színháza

Elsősorban a virtuális térbe helyezi át idej bemutatóit a Madách Színház. Novemberben indul a SzínpadON elnevezésű online színház, a műsorfolyam a Madách Dekameron nevet viseli.

A 2020/21-es évad rendhagyó a színházak számára. Habár a színházak többsége, így a Madách Színház is rendkívüli erőfeszítések közepette újra működik, a látogatók magatartásában jelen van a félelem, ezért az előadások csekélyebb nézői érdeklődés mellett zajlanak. „A Madách Színház mindaddig játszaní fog, amíg ez lehetséges, és nagyon hálásak vagyunk mindazoknak, akik ilyen körülmények között is ellátogatnak hozzánk” – írják a színház MTI-hez eljuttatott közleményében.

Mint kiemelik, egyetlen néző érdeklődését sem akarják elveszíteni, ezért úgy döntöttek, hogy folyamatos nagyszínpadi működésünk mellett idej bemutatóikat elsősorban a virtuális térbe helyezik át. Ezzel céljuk nem csupán a járványhelyzet áthidalása, hanem állandó online jelenlét kialakítása, amely által olyan új nézők is láthatják műsoraikat, akik nem a fővárosban laknak, ritkábban jutnak színházba, vagy Magyarország határain kívül élnek.

A műsorfolyamról szólva kiemelik: nehézségek idején gyakran merítünk erőt nagy klasszikusokból. Boccaccio Dekameronja bár csaknem hétszáz éves, napjainkhoz hasonló alaphelyzetet vázol fel: járvány söpör végig a világon, és az emberek kénytelenek lemondani mindarról, ami számukra az életörömet jelentette. Tizen egy vidéki palotába költöznek, és történeteket mesélnek egymásnak, amelyektől azt remélik, hogy megidézük szá-

mukra mindazt, ami az életben szép, értékes és élvezetes. „Ezt a gondolatot követve mi is mesélni szeretnénk nézőinknek. A mi mesénk a színházról szól: színészekről, rendezőkről, világsikerekről, költészetről” – áll a közleményben.

Online programjaikban újra műsorra tűzik nyári bemutatóikat, az Örökké fogd a kezem és a Jövőre, veled, ugyanitt című előadásokat. De az évad folyamán új színházi bemutatókkal is készülnek. Kerüljenek közelebb! címmel műsorozatot indítanak útjára. Az előadásokat az újonnan átalakított, kamerákkal felszerelt Madách Stúdióból közvetítik, minden alkalommal élőben.

Az előadásokat különböző műsortípusokban tárják a nézők elé. A Kerüljenek közelebb a világsikerekhez! című esteken az érdeklődők megtudhatják, hogy hogyan születnek a legnagyobb musicalek világszerte, majd hogy arattak sikert a Madách Színházban. Meghívott alkotók mesélnek a musicalek színpadra állításának történetéről és megszólalnak az adott mű legnagyobb slágerei is. A Kerüljenek közelebb a színházcsináláshoz! című esteken mesterkurzus jelleggel elvezetnek a kulisszák mögé, vendégeik között lesznek a Madách Színház művészei és más színházak jelentős alkotói is.

Emellett a színészekről, az irodalomról és a nagy színészi teljesítményekről is szerveznek műsort, továbbá a nézők részt vehetnek a musicalslágereket középpontba állító programon is, amelynek alkalmával többek között a Rocksuli, a Mary Poppins, a Mamma Mia! dalai hangzanak el, a művészek személyes zenei kedvencei mellett. (MTI)

Washington „színes forradalmat” készít elő Moldovában

Igor Dodon hivatalban lévő moldovai elnök választási győzelme esetére az Egyesült Államok „színes forradalmat” készít elő a kelet-európai országban – állította Szergej Nariskin, az orosz Külső Hírszerző Szolgálat (SZVR) igazgatója kedden kiadott közleményében.

Nariskin szerint az SZVR-ben „világosan látszik”, hogy az amerikaiak a fehérorosz és a kirgiz események nyomán „forradalmi forgatókönyvet” készítettek elő Moldova számára is, ahol november 1-jén tartják majd az elnökválasztás első fordulóját. Mint írta, az Egyesült Államoknak nem felel meg a jelenlegi államfő, aki „konstruktív kapcsolatokat” ápol a Független Államok Közösségének (FAK) tagjával, köztük Oroszországgal.

Az orosz kémfőnök állásfoglalásában azt hangoztatta, hogy az amerikai külügyminisztérium esélyesnek ítéli Dodont a győzelemre, ezért arra utasította chisinaui nagykövetségét, hogy jó előre az eredmény megsemmisítését követelő tömegtüntetéseket szervezzen az elnök újraválasztása esetére. Nariskin szerint a Washingtonhoz igazodó média és a civil szervezetek

már megkezdtek a hamis hírek terjesztését arról, hogy a hatalom hamisításra készül, az amerikai diplomata pedig arról győzködik az erőszakos szervezetek vezetőit, hogy ne gátolják a valószínű utcai megmozdulásokat, és azonnal álljanak át „a nép oldalára”.

Nariskin azzal vádolta meg Washingtonot, hogy „habozás nélkül beavatkozik az Oroszországgal baráti országok belügyeibe” az orosz határok mentén, és hogy már felkészítette a moldovai utazásra a „színes forradalmak” amerikai szakértőit.

A moldovai elnökválasztáson nyolc jelölt indul. A küzdelem a várokozások szerint a Moszkva felé orientálódó, függetlenként induló Dodon és az európai irányultságú Maia Sandu volt miniszterelnök között fog eldőlni. Az iData közvélemény-kutató intézet október 6-i felmérése szerint a hivatalban lévő államfő a voksok 38,2, a 2016-os elnökválasztáson a második helyen végzett fő kihívója pedig a 29,7 százalékát kapta volna, ha akkor tartották volna meg az erőpróbát. Az iData arra az eredményre jutott, hogy a hónap elején az elméleti második fordulóban Dodonra 54,2, Sandura pedig a 45,8 százalék szavazott volna. (MTI)

www.doraoptics.ro

DORA
OPTICS

• OPTIKA • KIVIZSGÁLÁSOK • KEZELÉSEK • MŰTÉTEK •

A Dora Optics szemklinikán a legjobb szakemberek gondoskodnak Önről, legyen szó kivizsgálásról, műtétről vagy akár szemüvegről. Megtalál minket az alábbi városokban:

- **MAROSVÁSÁRHELY**
  - Mărășești tér, 21 sz., Tel.: 0733-553.976
  - 1918 Dec. 1 sugárút, 126 sz., Tel: 0265-250.475; 0755-088.379
- **SZÁSZRÉGEN**
  - Libertății sugárút 12/2, Tel: 0265-512.095; 0733-553.971
  - Cardinal Al. Todea u., 25/A, Tel: 0728-908.856
- **NYÁRÁDSZEREDA**
  - Pompierilor u., 1 sz., Tel: 0265-576.514; 0733-553.973
- **MEDGYES**
  - Pompierilor u., 4 sz., Tel: 0265-843.720; 0735-830.678
- **LUDAS**
  - 1 Dec. 1918 u., 7 sz., 0735-786.853
- **DICSŐSZENTMÁRTON**
  - Victoriei u., 21 sz., Tel: 0736-386.353

Hirdetőink figyelmébe!

Hirdessen Maros megye legolvasottabb napilapjában

NÉPÚJSÁG
KÖZELETI NAPILAP

Kényelmesen megteheti online is.

A koronavírus-fertőzésveszély miatt kialakult rendkívüli egészségügyi helyzetre való tekintettel felhívjuk hirdetőink figyelmét, hogy hirdetéseket feladhatnak **a szerkesztőségben** és a nepujas.ro weboldalon levő online felületen is, vagy beküldhetik e-mailen a reklam@e-nepujas.ro címre.

Érdeklődni a 0265/268-854-es vagy 0742-828-647-es telefonszámon, 9-14 óra között.

radio.kptv.ro

MÉRLEGEN
CSÜTÖRTÖKÖN 20 ÓRÁTÓL

ETV

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ELADÁSI ÜGYNÖKÖT alkalmazunk. Tel. 0728-169-805. (9316-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

MINDENFÉLE

KÉSZÍTÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat. Tel. 0265/218-321, 0744-121-714, 0766-214-586. (8974)

BÁRMILYEN típusú tetőfedést vállalunk, valamint kisebb javításokat. Tel. 0758-737-660, Misi. (9173)

VÁLLALOK csatornatarítást és javítást, régi tető felújítást, tetőkészítést (Lindab lemez), festést, bádogosmunkát. Tel. 0742-421-164. (9235)

20% KEDVEZMÉNNYEL bármilyen munkát vállalok, ajtó- és ablakfestést, bádogosmunkát, ácsmunkát, kerítéskészítést. Tel. 0756-796-531. (9236)

VÁLLALUNK tetőfedést, festést, javítást. Tel. 0757-186-299. (9267-I)

TÖBBFÉLE tető készítése, bármilyen kültéri, beltéri munkák. Tel. 0735-288-473. (9172)

VÁLLALUNK tetőjavítást, építkezési munkát, bármilyen kisebb javítást, cserépforgatást, meszelést, vakolást, bádogosmunkát, fából készítünk tetőt. Saját anyaggal is dolgozunk. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0727-548-721. (9144)

VÁLLALUNK őszi nagytakarítást, udvar- és pincetakarítást. Elszállítjuk a szemetet. Tel. 0743-512-168. (9207)

MEGEMLÉKEZÉS

„Az Úr szeme az igazakon van, és füle az ő könnyörgésükre figyel.”
(1. Péter 3:12)
Tizenhat esztendeje, hogy szeretett, drága jó gyermekünk, CSIBI FERENC LÁSZLÓ 30 évesen eltávozott közülünk. Áldott, szép emlékét kegyelettel őrizzük szomorú szívünkben. Isten kegyelme által nyugodjon békében! Bánatos szülei. (9313)

ELHALÁLOZÁS

Szívünk mély fájdalommal, de a Jóisten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy imádott Édesanyánk,

özv. KLÓZER ATTILÁNÉ
szül. HUSZÁR ILONA
nyug. tanárnő

életének 83. évében rövid, de súlyos betegség következtében visszaadta lelkét Teremtőjének.

„Amikor meghalnak az anyák, nem mennek azonnal a mennyországba. Külön engedélyt kérnek Istentől, hogy a földön maradhassanak még egy kis ideig, és felügyelhessék a gyermekeiket.”
Drága halottunkat 2020. október 23-án 16.30 órakor helyezzük örök nyugalomra a szovátai református temetőbe. Emléke szívünkben örökké élni fog.
Gyászoló gyermekei. (9330-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, drága édesapa és nagytata, rokon és jó barát,
id. BEZSNEI ANDRÁS
a marosvásárhelyi Divatház volt szabómestere

életének 79. évében hirtelen elhunyt. Virrasztása október 23-án 17 órától lesz a református temető ravatalozójában. Utolsó útjára Zselyken kísérik október 24-én 11 órakor.

A gyászoló család. (-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Szomorúan értesültünk, hogy Aachenben elhunyt kedves kolléganőnk, dr. VERESS PÁLNÉ dr. VÉSZI MÁRIA. Isten nyugtassa békében, emlékét szeretettel őrizzük, szereteteinek vigasztalódást kívánunk. Az 1963-ban végzett orvosok nevében Rácz Katalin. (9328-I)

NE
SPĂLĂM MĂINILE
REGULAT CU APĂ ȘI SĂPUN

PURTĂM
MASCA MEREU,
PRECUM SUPEREROII

PĂSTRĂM
DISTANȚA
LA ȘCOALĂ ȘI LA JOACĂ

RESPECTĂM
INDICAȚIILE
PROFESORILOR

**RĂMÂNEM O ECHIPĂ
PĂSTRĂM VIITORUL ÎN SIGURANȚĂ**

VÍZZEL ÉS SZAPPANNAL RENDSZERESEN
KEZET MOSUNK

MINDIG HORDJUK AZ ARCMASZKOT,
MINT A SZUPERHŐSÖK

BETARTJUK A TÁVOLSÁGOT
AZ ISKOLÁBAN ÉS JÁTÉK KÖZBEN IS

KÖVETJÜK A TANÁROK
UTASÍTÁSAIT

EGY CSAPAT VAGYUNK, BIZTONSÁGBAN MEGŐRIZZÜK A JÖVŐNKET

**ÓZONKEZELÉSES FERTŐTLENÍTÉST
vállalunk.**

Iskolákban, lakásokban, ipari épületekben, éttermi konyhákban,
orvosi rendelőkben, öltözőkben és konditermekben, élelmiszer
tárolására használt helyiségekben és minden olyan
helyiségben ahol igény van a kórokozómentes és tiszta levegőre.

KÁROS MELLÉKTERMÉKEK NÉLKÜLI FERTŐTLENÍTÉS!

0752 25.11.11

30% kedvezmény az oktatási intézményeknek!

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

www.marosvasarhelyiradio.ro

**96 FM
106,8 FM
1323 AM**

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7-11 óra között várjuk önöket.

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

r . a . d . i . o

www.radiogaga.ro

www.radiogaga.ro